Grey Scale #13
R G B WH GR BL C M Y K
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
DANEŚ PICTA .COM

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

[redacted]

Egz. Nr 601

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

Temat: ZASADY UŻYCIA PODODDZIAŁÓW PRZECIWPANCERNYCH POCISKÓW KIEROWANYCH

(Skrypt)

Biblioteka Szkoleniowa Dz. II
Nr ewid. 02944
ASG im. gen. br. K. Świerczewskiego

028444

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
Nr 29444

REMBERTÓW PAŹDZIERNIK 1964

Colour Chart #13
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Inches Centimetres
DANEŚ PICTA .COM

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

[redacted]

Egz. Nr 601

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

Temat: ZASADY UŻYCIA PODODDZIAŁÓW PRZECIWPANCERNYCH POCISKÓW KIEROWANYCH

(Skrypt)

Biblioteka Szkoleniowa Dz. II
Nr ewid. [redacted]
ASG im. gen. br. K. Świerczewskiego

023444

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
AKADEMII
im. gen. broni
Nr 29444

REMBERTÓW PAŹDZIERNIK 1964

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. generała broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

Pnekl. prot. 12357.

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK
RAKIETOWYCH I ARTYLERII

płk dypl.prof. J.STACHOWSKI

[redacted] SPECJALNEGO

Egz.nr...001

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

"ZASADY UŻYCIA PODODDZIAŁÓW PRZECIWPANCERNYCH POCISKÓW KIEROWANYCH"

/Skrypt/

Biblioteka Szkoleniowa Dz. II
Nr ewid. 10294
ASG im. gen. br. K. Świerczewskiego

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
Nr 29444

WARSZAWA-REMBERTOW październik 1964 r.

SPIS TRESCI

W s t ę p

1. Zasady ogólne

2. Ugrupowanie bojowe

3. Organizacja działań bojowych :

A. Przygotowanie do strzelania

B. Organizacja łączności

C. Zabezpieczenie bojowe działań:

a/ Rozpoznanie

b/ Ubezpieczenie bezpośrednie i samoobrona

c/ Obrona przed bronią masowego rażenia

d/ Maskowanie

D. Zaopatrzenie w amunicję

4. Działanie:

A/ Działanie w marszu, boju spotkaniowym i podczas pościgu

B/ Działanie w natarciu

C/ Działanie w obronie

D/ Właściwości działania w różnych warunkach terenowych

E/ Właściwości działania w nocy

F/ Kierowanie ogniem i manewrem

Zakończenie

Bibliografia

Załączniki

W s t ę p

Działania bojowe w ewentualnej przyszłej wojnie, zgodnie z przewidywaniami, będą mieć wysoce manewrowy charakter i są nie do pomyślenia bez udziału broni pancernej. Już w czasie drugiej wojny światowej wojska pancerne były jednym z podstawowych rodzajów broni i zajmowały jedno z czołowych miejsc wśród wojsk lądowych. W okresie powojennym znaczenie broni pancernej stale wzrasta i następuje dalszy rozwój wojsk pancernych pod względem ilościowym i jakościowym we wszystkich armiach świata. Dzięki swym właściwościom bojowym, a przede wszystkim dzięki dużej odporności na działanie czynników rażenia broni jądrowej, broń pancerna znajduje coraz większe zastosowanie na współczesnym polu walki.

Ze względu na stały wzrost roli i znaczenia broni pancernej zachodziła potrzeba wprowadzenia nowych środków przeciwpancernych o znacznie większych zdolnościach bojowych od poprzednich. Te środki powinny efektywnie razić czołgi nieprzyjaciela na dużych odległościach /przekraczających odległość strzału bezwzględnego armat czołgowych/, działać skutecznie w każdej sytuacji bojowej, mieć wysokie zdolności manewrowe i dużą żywotność oraz zapewniać załodze dostateczną osłonę przed odłamkami, a także przed ogniem broni ręcznej i maszynowej. Już w czasie minionej wojny rozpoczęto prace nad przeciwpancernymi pociskami kierowanymi, które miały stanowić lekką, skuteczną broń przeciwpancerną piechoty. Pierwszych pocisków tego typu użyli Niemcy pod koniec drugiej wojny światowej. Po wojnie prace te kontynuowano nadal w kilku państwach, w szczególności zaś w Szwajcarii i we Francji. W późniejszym czasie prace takie zostały podjęte jeszcze w kilku innych państwach i zostały uwieńczone sukcesami. Dziś wiemy o istnieniu przeciwpancernych pocisków kierowanych produkcji szwajcarskiej, francuskiej, angielskiej, NRF, USA, australijskiej i innych.

Własne zainteresowanie skierujemy na przeciwpancerne pociski kierowane typu 3M6, bo te nas bezpośrednio dotyczą. W skrypcie rozpatrzymy całokształt zagadnień związanych z użyciem i działaniem pododdziałów stosujących pociski typu 3M6.

1. Zasady ogólne

Przeciwpancerne pociski kierowane /PPK/ są skutecznym środkiem, służącym do aktywnej obrony przeciwpancernej. Głównym ich przeznaczeniem jest zwalczanie broni pancernej i innych celów opancerzonych nieprzyjaciela. Pociski 3M6 dysponują stosunkowo dużą zdolnością przebijania pancerza, donośnością strzelania, celnością i manewrowością ognia oraz są proste w obsłudze.

Zdolność przebijania pancerza /300 mm przy kącie uderzenia równym 90° / uzyskano dzięki zastosowaniu w tych pociskach głowic kumulacyjnych. Taka zdolność przebijania wystarczy do zniszczenia każdego ze znanych obecnie czołgów średnich, gdyż grubość ich pancerza nie przekracza 150-200 mm. Natomiast niszczenie czołgów ciężkich tymi pociskami jest również możliwe przy trafieniu w wycinek pancerza nieprzekraczający wspomnianej grubości /150-200 mm/.

Maksymalna donośność strzelania /2000 m/ uwarunkowana jest względami konstrukcyjnymi i zabezpiecza rażenie czołgów na odległościach nieco większych od odległości strzału bezwzględnego nowoczesnych armat czołgowych.

Dużą celność przy użyciu PPK uzyskuje się właśnie przez to, że są one kierowane. Operator kierując lotem pocisku w każdej chwili może zmienić kierunek jego lotu w zależności od potrzeb lub może skierować pocisk na inny cel w granicach zasadniczej sfery rażenia. Zasadniczą strefę rażenia przy niezmiennym położeniu wyrzutni 2P27 obrazuje załącznik 1.

Prawdopodobieństwo trafienia celu jednym pociskiem typu 3M6 wynosi 70-80 %. Zakładając, że prawdopodobieństwo rażenia będzie takie same jak prawdopodobieństwo trafienia, to dla osiągnięcia ponad 90 % pewności zniszczenia czołgu trzeba zużyć dwa-trzy pociski.

Ważną cechą eksploatacyjną PPK jest prostota ich obsługi. Wszystkie znane PPK, a w tym i pociski typu 3M6 naprowadzane są na cel przez jednego operatora, chociaż obsługa wyrzutni 2P27 składa się z dwóch ludzi.

Dzięki swoim zaletom przeciwpancerne pociski kierowane uważane są za bardzo skuteczne środki zwalczania celów opancerzonych. Dowodem znaczenia jakie przywiązuje się do przeciwpancernych pocisków kierowanych jest ich burzliwy rozwój i masowa produkcja w szeregu krajów.

Oprócz tych bezspornych zalet PPK, jak każda inna broń, mają również swoje wady użytkowe. Jednym z najważniejszych czynników obniżających wartość bojową pocisków 3M6 jest to, że przez pierwsze 3-4 sekundy nie można kierować ich lotem. W tym czasie pocisk może przebyć odległość 400-500 m. W związku z tym powstaje strefa "martwa", w której nie można razić celów. Trafienie celu możliwe jest dopiero poza granicami tej strefy, tj. na odległości nie mniejszej niż 600 m. Ta wada występuje we wszystkich znanych nam PPK, znajdujących się na uzbrojeniu wojsk w wielu krajach. Co najwyżej występują między nimi różnice w granicach minimalnej donośności strzelania.

Najlepsze rezultaty podczas strzelania przeciwpancernymi pociskami kierowanymi uzyskuje się na maksymalnej i zbliżonej do niej odległości. Im większa odległość strzelania, tym większa pewność trafienia w cel.

Podczas strzelania PPK obserwator nieprzerwanie obserwuje cel i lot pocisku, określa jego odchylenie od linii celu w płaszczyźnie poziomej i pionowej oraz przy pomocy pulpitu przekazuje odpowiednie komendy w postaci impulsów w celu naprowadzenia pocisku na cel.

Wynik strzelania PPK w znacznie większym stopniu zależny jest od indywidualnych cech operatora niż ma to miejsce przy strzelaniu na wprost ze zwykłych dział. Podczas strzelania na wprost celowniczy nie może wpłynąć na lot pocisku po jego wystrzeleniu, a operator wyrzutni na odwrót, przez cały czas kieruje lotem pocisków i od niego w dużej mierze zależy trafienie celu. Jednakże znalezienie się operatora pod oddziaływaniem ogniowym nieprzyjaciela może pośrednio stać się powodem zboczenia pocisku z toru. Nawet w normalnych warunkach /bez oddziaływania ogniowego ze strony nieprzyjaciela/ utrzymanie pocisku na właściwym torze lotu nisko nad ziemią sprawia operatorowi poważne trudności.

Z tych względów odpowiedni dobór operatorów i sposób ich szkolenia odgrywa poważną rolę i musi być w centrum uwagi dowódców.

Naprowadzanie PPK odbywa się metodą zgrywania trzech punktów /operator, pocisk, cel/ przez cały czas jego lotu. Konieczność utrzymywania przez operatora pocisku na linii celu do chwili jego trafienia i stosunkowo mała prędkość lotu pocisku /110 m/sek/ powodują zmniejszenie szybkostrzelności, a tym samym i wydajności ogniowej. Praktyczna szybkostrzelność pociskami 3M6 na maksymalnej donośności /2000 m/ wynosi 2 pociski na minutę[x/]. Biorąc pod uwagę ilość pocisków na wyrzutni /3 sztuki na prowadnicach i 3 sztuki w przedziale bojowym/, niezbędną ilość pocisków do osiągnięcia ponad 90 % pewności zniszczenia czołgu /2-3 pociski/, czas potrzebny na przebycie strefy ognia przeciwpancernych pocisków kierowanych /około 1500 m/ przez czołgi przy czołowym kursie o prędkości około 30 km/godz oraz czas załadowania trzech pocisków na prowadnice /około dwóch minut/ po wystrzeleniu poprzednich, można przyjmować, że pociskami znajdującymi się na prowadnicach istnieje możliwość zniszczenia z jednego stanowiska ogniowego nie mniej niż jednego czołgu, a po przeładowaniu pocisków i dokonaniu zmiany stanowiska ogniowego - nie mniej niż dwóch czołgów.

Na efektywność strzelania silny wpływ wywiera teren i warunki widoczności. Najlepsze rezultaty strzelania uzyskuje się w terenie równinnym i otwartym /w terenie bez żadnych przeszkód/. W takich warunkach terenowych najlepiej można prowadzić obserwację celów, kierować ogniem i skutecznie razić podchodzące czołgi. Teren z pagórkami i zagłębieniami, pocięty jarami lub wąwozami, zadrzewiony lub obfitujący w inne przeszkody /jak na przykład: zabudowania, słupy, krzewy, płoty, a nawet łany zboża/ znacznie utrudnia użycie PPK. Z tego powodu możliwości prowadzenia ognia w lesie, w mieście i w górach będą zawsze znacznie ograniczone.

- - - - - - - - - - - - - - - -

x/ Liczono na wykrycie celu i na przecelowanie pocisku 10 sekund, a na lot pocisku około 20 sekund.

Nie mniejszy wpływ na skuteczność strzelania PPK wywierają warunki widoczności. Złe warunki widoczności w dzień /deszcz, śnieżyca, mgła, zasłona dymna, tumany kurzu/ i okres nocy poważnie obniżają zdolności bojowe PPK, a nawet w niektórych wypadkach całkowicie uniemożliwiają ich użycia na polu walki.

Przeciwpancerne pociski kierowane 3M6 odpala się z wyrzutni. Przygotowanie wyrzutni do prowadzenia ognia wymaga pewnego czasu, który przy strzelaniu z kabiny wynosi 40-60 sekund, a z zastosowaniem pulpitu wynośnego - 2-3 minuty. Czas ten w wypadkach pojawienia się czołgów na małych odległościach od stanowisk ogniowych wyrzutni może okazać się zbyt długi, a użycie pocisków niemożliwe. Z powyższego względu w takich wypadkach należy prowadzić ogień z kabiny, a jeśli czas nie będzie odgrywał tak decydującego znaczenia, wówczas korzystać należy z pulpitów wynośnych, gdyż taki sposób prowadzenia ognia pozwala ukryć wyrzutnię, a tym samym uchronić ją przed szybkim zniszczeniem przez czołgi.

Ponadto pociski 3M6 ze względu na ich duży koszt /około 32 tysiące złotych/ i stosunkowo duży ciężar /24 kg/ nie znalazły powszechnego zastosowania jako broń pojedyńczego żołnierza.

Wszystkie ujemne właściwości PPK w znacznym stopniu obniżają ich możliwości bojowe, a tym samym ograniczają ich użycie na polu walki.

Mimo tego pociski typu 3M6 uznane są za jeden z najlepszych środków przeciwpancernych znajdujących się na uzbrojeniu naszych wojsk. Pociski te mogą być montowane na pojazdach naziemnych /samochody, transportery opancerzone, czołgi/, barkach, śmigłowcach i samolotach o małych prędkościach. Najczęściej jednak montowane są na samochodach terenowych i transporterach opancerzonych stanowiących wyrzutnie typu 2P26 lub 2P27. Wyrzutnie 2P27 wraz z pociskami 3M6 znajdują się na uzbrojeniu pododdziałów PPK wchodzących w skład wojsk lądowych.

Wyrzutnie typu 2P27 mogą swobodnie poruszać się po bezdrożach i zdolne są do pokonywania okopów /rowów/ stromych podjazdów, pochyłości oraz samodzielnie przeprawiać się przez przeszkodę wodną.

Biblioteka Szkoleniowa

Zależnie od sytuacji i potrzeb pola walki oraz zgodnie z właściwościami bojowymi PPK można używać do niszczenia czołgów, dział pancernych, transporterów opancerzonych i środków przeciwpancernych, osłoniętych tarczą a także do burzenia umocnień typu polowego. Podczas obrony przeszkody wodnej lub wybrzeża morskiego PPK można wykorzystywać do niszczenia środków desantowych nieprzyjaciela, a podczas likwidacji desantu powietrznego - do zwalczania jego śmigłowców w czasie lądowania lub po ich wylądowaniu.

W walce ogólnowojskowej - pododdziały PPK ze szczebla batalionów piechoty zmotoryzowanej lub pododdziałów powietrzno-desantowych wykorzystuje się z zasady w ich ugrupowaniu bojowym na najważniejszych kierunkach zagrożenia pancernego. Pododdziały PPK ze szczebla pz lub DZ z reguły będą wchodzić w skład odwodu przeciwpancernego lub mogą go tworzyć samodzielnie. Przy czym dowódca pododdziału PPK może być dowódcą odwodu przeciwpancernego. Podczas marszu i boju spotkaniowego, w czasie pościgu, a także podczas forsowania przeszkód wodnych pododdziały PPK na tych szczeblach mogą być ponadto wykorzystywane do wzmocnienia oddziałów wydzielonych lub awangard.

Samodzielne wykorzystanie pododdziałów PPK jest raczej nie wskazane z uwagi na brak możliwości zwalczania celów na odległościach mniejszych od 600 m. Pododdziały PPK najskuteczniej wykonają swoje zadania w ścisłym współdziałaniu z artylerią przeciwpancerną, czołgami i innymi znanymi środkami przeciwpancernymi oraz artylerią do ognia pośredniego i z pododdziałami wojsk inżynieryjnych.

Sposób współdziałania pododdziałów PPK z innymi środkami obrony przeciwpancernej /innymi elementami ugrupowania bojowego/ ustalają przełożeni dowódcy.

Współdziałanie pododdziałów PPK z artylerią przeciwpancerną, czołgami i innymi środkami przeciwpancernymi zapewnia się przez: odpowiednie rozmieszczenie wszystkich współdziałających środków w ugrupowaniu bojowym; uzgodnienie ich ognia i manewru; ustalenie jednolitego systemu orientowania, wskazywania celów oraz sygnałów otwarcia ognia; właściwy podział celów według rubieży i kierunków;

wyznaczenie zazębiających się pasów ogniowych i sektorów ostrzału oraz wzajemną osłonę ogniową; organizowanie niezawodnej łączności.

Współdziałanie pododdziałów PPK z artylerią do ognia pośredniego osiąga się przez uzgodnienie systemu ognia PPK i artylerii oraz sposobu działania podczas oświetlania terenu pociskami oświetlającymi w czasie prowadzenia ognia do czołgów w nocy.

Współdziałanie z pododdziałami wojsk inżynieryjnych może dotyczyć pól minowych i innych zapór inżynieryjnych w rejonach działań pododdziałów PPK oraz zakresu pomocy w rozbudowie i maskowaniu ich elementów ugrupowania bojowego, a także przygotowania i utrzymania dróg manewru.

2. Ugrupowanie bojowe

W celu wykonania określonych zadań ogniowych pododdziały PPK przyjmują odpowiednie ugrupowanie bojowe. Ugrupowanie bojowe pododdziału /baterii, plutonu/ PPK jest to jak najbardziej celowe rozmieszczenie jego elementów do wykonania zadań ogniowych i manewru.

Ugrupowanie bojowe pododdziałów PPK jest zawsze częścią składową ugrupowania bojowego oddziałów lub pododdziałów ogólnowojskowych, względnie odwodów przeciwpancernych, w składzie których uczestniczą w realizacji ogólnych zadań bojowych.

Ugrupowanie bojowe baterii lub plutonu PPK powinno odpowiadać zamiarowi walki dowódcy ogólnowojskowego /dowódcy OPpanc/ i zapewniać:

- możliwość jak najszybszego i dokładnego wykonania otrzymanych zadań ogniowych w ramach swego zasięgu ognia;
- dogodne warunki dowodzenia i ciągłość współdziałania z pododdziałami zmechanizowanymi /pancernymi/, artylerią przeciwpancerną i innymi środkami przeciwpancernymi;
- wzajemną osłonę ogniową i możliwości wykonania szybkiego manewru w toku walki;

- jak najlepsze wykorzystanie właściwości terenu dla skrytego rozmieszczenia sił i środków w celu zmniejszenia do minimum strat od broni masowego rażenia, ognia artylerii i uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela.

W każdym wypadku ugrupowanie bojowe pododdziałów PPK powinno być dostosowane do konkretnych warunków i potrzeb pola walki. Przede wszystkim zależy to od: otrzymanego zadania, charakteru terenu oraz ugrupowania innych środków biorących udział w wykonaniu wspólnego zadania.

Bateria PPK może rozwijać ugrupowanie bojowe w jednym ogólnym rejonie lub w kilku rejonach poszczególnymi plutonami /parami, pojedyńczymi wyrzutniami/ i może wykonywać kilka różnych zadań /zależnie od ilości wyrzutni w baterii/.

Ogólną zasadą jest, że ugrupowanie pododdziałów PPK powinno mieć odpowiednią szerokość i głębokość.

Zależnie od warunków terenowych plutony baterii PPK można rozmieszczać na jednej rubieży, w odległości 800-1500 m od siebie lub urzutowywać w głąb. Najbardziej typowe jest ugrupowanie baterii w linie plutonów /na jednej rubieży/. Ugrupowanie baterii PPK składa się z:

- ugrupowań bojowych plutonów;
- punktu obserwacyjnego dowódcy baterii;
- stanowiska wyczekiwania.

Możliwe formy i elementy ugrupowania bojowego baterii PPK przedstawia załącznik 2 i 3.

a/ Ugrupowanie bojowe plutonu PPK

Ugrupowanie bojowe każdego plutonu PPK składa się z:

- stanowisk ogniowych;
- punktu obserwacyjnego dowódcy plutonu;
- punktów kierowania dowódców-operatorów wyrzutni /tylko w wypadkach stosowania pulpitów wynośnych/.

Ponadto w plutonach działających na oddzielnych kierunkach lub posiadających swoje stanowiska ogniowe znacznie oddalone od siebie, w skład elementów ich ugrupowania bojowego, mogą wchodzić stanowiska wyczekiwania /lub punkty przeładowania wyrzutni/. W takich wypadkach nie występuje już stanowisko wyczekiwania baterii.

Punkt przeładowania wyrzutni występuje wówczas, gdy pluton zajmuje ugrupowanie bojowe wprost z marszu.

S t a n o w i s k a o g n i o w e p l u t o n u PPK są to miejsca zajęte przez poszczególne wyrzutnie do prowadzenia ognia lub miejsca przygotowane /wyznaczone/ do zajęcia przez wyrzutnie w celu wykonania określonych zadań ogniowych. Stanowiska ogniowe plutonów /wyrzutni/ wyznacza się po sprecyzowaniu ich zadań. Każde stanowisko ogniowe wyrzutni powinno umożliwiać kierowanie lotem pocisku w konkretnych warunkach terenowych.

Odcinek terenu przewidziany na stanowiska ogniowe nazywa się rejonem stanowisk ogniowych lub rubieżą rozwinięcia.

Stanowiska ogniowe pododdziałów PPK ze względu na ich przeznaczenie dzielą się, podobnie jak w artylerii klasycznej, na główne, zapasowe, tymczasowe i pozorne.

Zależnie od składu plutonów PPK i warunków terenowych ich wyrzutnie na stanowiskach ogniowych można rozmieszczać różnorodnie.

Plutony w składzie 2 wyrzutni /skład nietypowy/ można ugrupowywać schodami w prawo lub w lewo w stosunku do prawdopodobnego kierunku ruchu czołgów.

Plutony PPK w składzie 3 wyrzutni można rozwijać na stanowiskach ogniowych występem i ustępem w prawo /w lewo/ lub kątem w przód /w tył/.

Plutony posiadające 4 wyrzutnie mogą ugrupować się w szachownicę, w formie trapezu lub rombu.

Te formy ugrupowania plutonów mają najczęstsze zastosowanie na polu walki, zapewniają odpowiednią głębokość urzutowania oraz zabezpieczają odparcie czołowych i skrzydłowych ataków czołgów, a także zorganizowanie obrony okrężnej.

Odległość między wyrzutniami w plutonie /PPK/ może sięgać 200 do 600 m, a odstępy między nimi w głąb mogą sięgać do 600 m. W związku z tym pluton PPK w składzie 2 wyrzutni może rozwijać się w rejonie stanowisk ogniowych o wymiarach sięgających 600 x 600 m. Natomiast w składzie 3 wyrzutni może zajmować rejon stanowisk ogniowych /rubież rozwinięcia/ o szerokości do 1200 m i głębokości do 600 m,

zaś pluton w składzie 4 wyrzutni może rozwijać się w rejonie stanowisk ogniowych /na rubieży rozwinięcia/ o szerokości do 1800 m i głębokości do 600-1200 m.

W rejonie stanowisk ogniowych plutonu /na rubieży rozwinięcia/ oprócz stanowisk głównych każdej wyrzutni wybiera się dodatkowo, a jeśli jest czas to i rozbudowuje, zapasowe stanowiska ogniowe dla każdej wyrzutni lub 1-2 na pluton. W takich przypadkach głębokość rejonu stanowisk ogniowych może być większa.

Zasadnicze formy i elementy ugrupowania bojowego plutonów PPK w rejonie stanowisk ogniowych przedstawia załącznik 4 i 5.

Wzajemne rozmieszczenie stanowisk ogniowych wyrzutni /głównych i zapasowych/ powinno zapewniać:

- możliwość prowadzenia ognia w wyznaczonym pasie od maksymalnej do minimalnej donośności strzelania;
- częściowe pokrywanie się sektorów ostrzału poszczególnych wyrzutni;
- możliwość strzelania w dowolnym kierunku nie mniej niż z dwóch wyrzutni;
- wzajemną osłonę ogniową;
- jak najlepsze warunki do wykonania manewru.

Rozmieszczanie wyrzutni plutonu w linię nie spełnia wyżej podanych wymagań i dlatego stosowanie takiego ugrupowania może mieć miejsce tylko w takich wypadkach, gdy poddziały PPK uczestniczą w zwalczaniu czołgów wraz z innymi środkami przeciwpancernymi.

Stanowiska ogniowe plutonów PPK w terenie otwartym celowo jest rozmieszczać za naturalnymi lub sztucznymi przeszkodami. W razie zastosowania pulpitów wynośnych wyrzutnie plutonu mogą być rozmieszczone w miejscach nieobserwowanych z naziemnych punktów obserwacyjnych oraz z czołgów nieprzyjaciela i w tym wypadku ogień prowadzi się poprzez grzbiet zakrycia.

Stanowiska ogniowe w niektórych wypadkach mogą być przygotowane zawczasu i rozbudowane pod względem inżynieryjnym. Przygotowanie stanowisk ogniowych polega na: rozpoznaniu /wyborze/ stanowisk wyrzutni i ukryć dla obsługi,

oczyszczeniu sektorów ostrzału poszczególnych wyrzutni oraz rozpoznaniu dróg dojazdu, a inżynieryjna rozbudowa na wykonaniu okopów dla wyrzutni, szczelin dla ukrycia stanu osobowego, przygotowaniu dróg dojazdu i manewru oraz zamaskowaniu wszystkich elementów. W toku walki, z uwagi na brak czasu, stanowisk ogniowych nie rozbudowuje się pod względem inżynieryjnym, jedynie wykorzystuje się istniejące ukrycia i właściwości maskujące terenu.

P u n k t o b s e r w a c y j n y d o w ó d c y b a t e r i i /p l u t o n u/ PPK - jest to miejsce, z którego prowadzi się obserwację działalności nieprzyjaciela i wojsk własnych oraz kieruje ogniem. Na punkcie obserwacyjnym dowódcy baterii /plutonu/ PPK wraz z dowódcą przebywa niezbędny personel z drużyny dowodzenia baterii /plutonu/. Punkt obserwacyjny dowódcy baterii /plutonu/ rozmieszcza się wewnątrz ugrupowania baterii /plutonu/ w rejonie zapewniającym dogodne warunki obserwacji przedpola na głębokość nie mniejszą od maksymalnej donośności strzelania PPK i możliwość kierowania ogniem wszystkich wyrzutni. Punkt obserwacyjny dowódcy baterii może się znajdować w luce między plutonami lub w rejonie stanowisk ogniowych jednego z plutonów, działającego na kierunku głównego zagrożenia pancernego, a punkt obserwacyjny dowódcy plutonu - w pobliżu stanowiska ogniowego jednej z wyrzutni.

P u n k t k i e r o w a n i a d o w ó d c y - o p e r a t o r a w y r z u t n i - jest to miejsce, z którego prowadzi się obserwację działalności czołgów lub innych celów oraz naprowadza pociski na cel. Punkt kierowania dowódcy-operatora wyrzutni wybiera się i w miarę możliwości urządza w pobliżu stanowiska ogniowego wyrzutni, w miejscu zapewniającym dobrą obserwację działalności czołgów nieprzyjaciela i kierowania lotem pocisków.

Najdogodniejsze warunki rozmieszczenia punktu kierowania dowódcy-operatora wyrzutni przedstawia załącznik 6.

Odległość punktu kierowania dowódcy-operatora od stanowiska wyrzutni zależy od długości kabla pulpitu wynośnego i może wynosić 25-30 m.

S t a n o w i s k o w y c z e k i w a n i a b a t e r i i /p l u t o n u/ - jest to miejsce, które zajmują wyrzutnie przed lub po wykonaniu zadania ogniowego, po przybyciu z rejonu ześrodkowania względnie po przesunięciu lub po dokonaniu określonego manewru w toku walki.

Stanowisko wyczekiwania służy głównie do ukrycia wyrzutni, do ich załadowania, przygotowania i sprawdzenia przed wykonaniem kolejnego zadania ogniowego.
Na stanowisku wyczekiwania baterii, oprócz plutonów PPK, rozmieszcza się drużynę dowodzenia baterii, drużynę dowozu amunicji z określonym zapasem pocisków, a także drużynę gospodarczą i trenażer /jeśli te dwa ostatnie pododdziały wchodzą w skład baterii/. Podobnie całość plutonów PPK może być rozmieszczana na stanowisku wyczekiwania plutonu.

Jeżeli bateria PPK działa plutonami na oddzielnych kierunkach i dowódca baterii wraz z drużyną dowodzenia, drużyną dowozu amunicji, drużyną gospodarczą i trenażerem znajduje się przy jednym z plutonów, wówczas na jednym stanowisku wyczekiwania będzie rozmieszczona bateria bez plutonu, a w drugim tylko jeden pluton. W takich wypadkach część drużyny dowozu amunicji może być kierowana w odpowiednim czasie na stanowisko wyczekiwania plutonu działającego samodzielnie w celu załadowania jego wyrzutni pociskami.

Stanowiska wyczekiwania wybiera się w pobliżu stanowisk ogniowych z tyłu, z prawej lub lewej strony, w miejscu zapewniającym odpowiednie ukrycie sił i środków przed naziemną radiolokacyjną i, w miarę możności, powietrzną obserwacją nieprzyjaciela. Dla osiągnięcia tego celu stanowiska wyczekiwania wybiera się z zasady w lesie, w wysokich zagajnikach, w wąwozach, jarach lub zabudowaniach. Naturalne warunki maskowania uzupełnia się podręcznymi lub etatowymi środkami maskowania.

Odległość stanowisk wyczekiwania powinna umożliwiać szybkie zajęcie i rozwinięcie baterii /plutonu/ na stanowiskach ogniowych, a w wypadkach koniecznych także szybkie powtórne załadowanie wyrzutni.

We wszystkich wypadkach odległość stanowiska wyczekiwania od stanowisk ogniowych nie powinna przekraczać 1000 m.

W rejonach /na podstawach/ wyjściowych stanowiska wyczekiwania przygotowuje się zawczasu, a jeśli czas pozwala rozbudowuje się je pod względem inżynieryjnym z przestrzeganiem zasad maskowania.

Przygotowanie stanowiska wyczekiwania polega na jego rozpoznaniu, wyborze miejsc na punkt dowodzenia i dla podległych pododdziałów, określeniu sposobu ich rozmieszczenia w wyznaczonych rejonach, wyborze miejsc dla wyrzutni i innych środków transportowych, ukryć dla stanu osobowego, amunicji i innego sprzętu, dróg dojazdu i wyjazdu, posterunków obserwacyjno-alarmowych i stanowisk samoobrony, a także na określeniu odcinków zapór przeciwczołgowych.

W ramach inżynieryjnej rozbudowy na stanowiskach wyczekiwania mogą być budowane głębokie wykopy dla wyrzutni i dla środków transportowych oraz innego sprzętu, niższe na pociski oraz schrony lekkiego typu dla ukrycia stanu osobowego i stanowiska do samoobrony, a niekiedy odcinki dróg manewru. Ponadto na podejściach do rejonu stanowisk wyczekiwania mogą być ustawione odcinki zapór przeciwczołgowych.

W ruchomych formach walki, gdzie zachodzi potrzeba rozwijania baterii /plutonu/ PPK w ugrupowanie bojowe wprost z marszu, a zwłaszcza podczas odpierania niespodziewanego ataku czołgów nieprzyjaciela /z uwagi na ograniczony czas/ można nie wybierać stanowisk wyczekiwania. W takich sytuacjach wyrzutnie zajmują odrazu odpowiednie stanowiska ogniowe i po wejściu czołgów w zasięg maksymalnej donośności strzelania rozpoczynają ich zwalczanie. W tym czasie drużyna dowozu amunicji zajmuje i rozwija punkty przeładowania wyrzutni dla każdego plutonu. Pozostałe drużyny /drużyna gospodarcza i trenażer/ ukrywają swoje środki transportowe, wykorzystując w tym celu istniejące ukrycia i właściwości maskujące terenu. Następnie wszystkie drużyny przygotowują się do odparcia ataku czołgów posiadanymi środkami przeciwpancernymi /granatniki przeciwpancerne, granaty ręczne, butelki z płynem zapalającym itp./.

Biblioteka Szkoleniowa
AON im. gen. bryg. K. Świerczewskiego

3. Organizacja działań bojowych

Organizacja działań bojowych pododdziałów PPK obejmuje całokształt przedsięwzięć związanych z ich przygotowaniem do wykonania otrzymanego zadania.

W ramach tego zagadnienia zwrócimy główną uwagę na praktyczne przygotowanie pododdziałów do działań, realizowane bezpośrednio w terenie, z uwzględnieniem niektórych aspektów teoretycznych.

A. Przygotowanie do strzelania

Podstawą do rozpoczęcia pracy związanej z przygotowaniem pododdziałów PPK do strzelania są zadania pododdziału oraz aktualne dane o jego stanie i położeniu.

Zadania dla pododdziałów PPK, podległych bezpośrednio dowódcom ogólnowojskowym, stawiają dowódcy ogólnowojskowi, a dla pododdziałów wchodzących w skład baterii lub dywizjonu - przełożeni dowódcy. Niezbędne dane o stanie i położeniu pododdziału PPK uzyskują dowódcy od swych podwładnych.

Zadania bojowe dla pododdziałów PPK przekazuje się ustnie w terenie lub z mapy i udokładnia się je w toku walki. W wypadkach dysponowania dostateczną ilością czasu na organizację działań, stawianie zadań może być połączone z rekonesansem przeprowadzanym przez wyższego dowódcę.

Podczas stawiania zadań bojowych dowódcy baterii /plutonu/ PPK zwykle podaje się:

- kierunki zagrożenia pancernego;
- zadania oddziału /pododdziału/ ogólnowojskowego, do którego bateria /pluton/ została przydzielona lub z którym współdziała;
- zadania baterii /plutonu/ i rejon stanowisk ogniowych /głównych i zapasowych/;
- zadania środków przeciwpancernych współdziałających z baterią /plutonem/ PPK;
- zasadnicze i dodatkowe pasy ogniowe;
- prawdopodobny manewr baterii /plutonu/ w toku walki;
- sposób otwarcia ognia do czołgów, wspólne dozory, sygnały kierowania ogniem i sygnały współdziałania;

- przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia bojowego działań, a szczególnie w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia nieprzyjaciela;
- zakres, sposób, kolejność i terminy wykonania prac inżynieryjnych, siły i środki do ich wykonania, miejsca przeciwczołgowych pól minowych położonych w rejonie działań baterii /plutonu/;
- czas gotowości do otwarcia ognia.

Pododdziałom PPK stanowiącym OPpanc lub wchodzącym w jego skład, oprócz powyższych danych, podaje się także prawdopodobne rubieże rozwinięcia, drogi marszu /manewru/ do nich, ugrupowanie i sposób jego zajęcia oraz prawdopodobny sposób działania baterii /plutonu/ na każdej rubieży.

W przewidywaniu walki z czołgami w nocy podaje się również jaka bateria artylerii /moździerzy/ oświetla teren oraz rubież rozpoczęcia oświetlania terenu.

Po wysłuchaniu zadania bojowego i jego przeanalizowaniu dowódca baterii /plutonu/ PPK ustala jakie przedsięwzięcia należy wykonać natychmiast w celu przygotowania pododdziału do działań bojowych i przystępuje do przygotowania pododdziału do strzelania.

Kolejność pracy dowódcy pododdziału PPK zależy od charakteru działań bojowych, konkretnej sytuacji i posiadanego czasu.

Całokształt pracy związanej z przygotowaniem pododdziałów PPK do strzelania realizuje się bezpośrednio w terenie.

W ramach tej pracy należy: uzmysłowić sobie położenie i zadania oddziału /pododdziału/ ogólnowojskowego, do którego bateria /pluton/ została przydzielona lub z którym współdziała; przeanalizować zadanie baterii /plutonu/ PPK postawione jej przez wyższego dowódcę oraz zadania innych środków przeciwpancernych wspólnie działających z baterią /plutonem/ PPK; rozpoznać teren na kierunkach prawdopodobnych działań czołgów nieprzyjaciela i w rejonie stanowisk ogniowych /na rubieżach rozwinięcia/; zapoznać się z dozorami podanymi przez wyższego dowódcę oraz wybrać własne dozory;

określić rubieże otwarcia i przerwania ognia do pojedyńczych czołgów oraz podczas masowych ataków czołgów nieprzyjaciela; określić ugrupowanie bojowe baterii /plutonu/ i postawić zadania podwładnym; sporządzić szkic ognia przeciwpancernego.

Podczas określania ugrupowania bojowego ustala się:

- miejsca głównych i zapasowych stanowisk ogniowych dla plutonów /dla każdej wyrzutni/;
- miejsce swego punktu obserwacyjnego i w razie potrzeby miejsca punktów kierowania dowódców-operatorów wyrzutni;
- miejsca stanowisk wyczekiwania /punktów przeładowania wyrzutni/;
- drogi dojazdu ze stanowisk wyczekiwania do głównych /zapasowych/ stanowisk ogniowych wyrzutni; drogi manewru dla plutonów /pojedyńczych wyrzutni/, a w przewidywaniu działań nocnych - miejsca ustawienia na tych drogach wskaźników widocznych w ciemnościach;
- granice zasadniczych i dodatkowych pasów ogniowych baterii /plutonu/ i innych współdziałających środków przeciwpancernych;
- zasadnicze i dodatkowe sektory ostrzału, odległości do dozorów, wycinki nierażone /martwe pola/ w poszczególnych sektorach ostrzału oraz rubieże przerwania ognia przed nimi.

W przewidywaniu walki z czołgami w nocy dodatkowo udokładnia się rubieże rozpoczęcia oświetlenia i sposób oświetlenia terenu w toku walki.

Podczas wyznaczenia sektorów ostrzału należy dążyć do tego, aby w zasadniczym sektorze ostrzału wyrzutnia mogła prowadzić ogień bez zmiany swego położenia, a sektory ostrzału sąsiednich wyrzutni częściowo zazębiały się z sobą.

Dozory służą do wskazywania celów i strzelania, oznaczenia rubieży największej i najmniejszej donośności strzelania oraz rubieży przerwania ognia przed nierażonymi wycinkami, a także do wskazywania pasów ogniowych baterii /plutonu/ i sektorów ostrzału poszczególnych wyrzutni.

Jeżeli przewiduje się prowadzenie ognia w nocy jako dozory wybiera się przedmioty o jasnych kolorach z wyraźnymi konturami, dobrze widoczne przy sztucznym oświetleniu.

Podczas stawiania zadań bojowych dowódca baterii /plutonu/ PPK podaje podwładnym:

- kodowanie terenu, dozory i odległości do nich;
- wiadomości o nieprzyjacielu, kierunki zagrożenia pancernego i prawdopodobny sposób działania jego czołgów;
- położenie i zadania oddziału /pododdziału/ ogólnowojskowego, do którego bateria /pluton/ została przydzielona lub z którym współdziała;
- zadania baterii /plutonu/ PPK;
- miejsce głównych i zapasowych stanowisk ogniowych, stanowisk wyczekiwania, miejsce punktu obserwacyjnego, a jeżeli trzeba, to i miejsca punktów kierowania dowódców-operatorów wyrzutni;
- zasadnicze i dodatkowe pasy ogniowe plutonów /sektory ostrzału każdej wyrzutni/ oraz rubieże największej i najmniejszej donośności strzelania;
- stanowiska ogniowe współdziałających środków przeciwpancernych, ich zasadnicze i dodatkowe pasy ogniowe /sektory ostrzału/;
- sposób prowadzenia ognia do czołgów, sygnały dowodzenia i współdziałania;
- drogi dojazdu ze stanowisk wyczekiwania na stanowiska ogniowe, prawdopodobny manewr plutonów /pojedyńczych wyrzutni/ w toku walki i drogi manewru;
- zakres, sposób, kolejność i terminy inżynieryjnej rozbudowy elementów ugrupowania bojowego;
- przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia bojowego działań, a w szczególności w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia;
- rubieże rozpoczęcia oświetlania i sposób oświetlenia terenu podczas prowadzenia walki z czołgami w nocy;
- sposób organizacji łączności;
- czas gotowości.

Ponadto dowódca baterii /plutonu/ powinien określić jaką ilość pocisków należy mieć na stanowiskach wyczekiwania lub na specjalnie wybranych punktach przeładowania wyrzutni oraz sposób dowozu pocisków w toku walki.

Baterii /plutonowi/ PPK stanowiącej odwód przeciwpancerny lub wchodzącej w jego skład, dowódca baterii /plutonu/ oprócz tego podaje prawdopodobne rubieże rozwinięcia, drogi marszu do nich i zadania na każdej rubieży.

Jeżeli działania organizuje się w toku walki /podczas rozwinięcia z marszu/ dowódca baterii /plutonu/ PPK wszystkie zagadnienia związane z przygotowaniem pododdziału do strzelania powinien rozwiązywać w czasie podchodzenia do wyznaczonego rejonu stanowisk ogniowych /rubieży rozwinięcia/. W czasie zajmowania ugrupowania bojowego i bezpośrednio po jego zajęciu zadania i sposób działania udokładnia się na miejscu. W tych wypadkach podczas stawiania zadań można się ograniczyć do podania kierunków zagrożenia pancernego, miejsc stanowisk ogniowych plutonów /wyrzutni/, zasadniczych pasów ogniowych /sektorów ostrzału/, stanowisk ogniowych współdziałających środków przeciwpancernych, sygnałów dowodzenia i sposobu prowadzenia ognia do czołgów. Następnie należy zameldować przełożonemu o osiągnięciu gotowości.

Dokumentem ułatwiającym kierowanie ogniem baterii /plutonu/ PPK jest szkic ognia przeciwpancernego. Szkic ognia przeciwpancernego sporządza się tylko w tych wypadkach gdy dowódca dysponuje wystarczającą ilością czasu. Wykonuje się go na arkuszu papieru /kalki/ lub na mapie w skali 1:25000 oddzielnie dla głównych i zapasowych stanowisk ogniowych na każdej rubieży /rubieży rozwinięcia/.

Na szkic ognia przeciwpancernego wrysowuje się: stanowiska ogniowe każdej wyrzutni; stanowiska ogniowe współdziałających środków przeciwpancernych; zasadnicze i dodatkowe pasy ogniowe i sektory ostrzału; wycinki nie rażone w zasadniczych i dodatkowych sektorach ostrzału oraz rubieże przerwania ognia przed nimi; dozory z podaniem odległości do nich; rubieże największej i najmniejszej donośności strzelania, a w warunkach nocy rubieże rozpoczęcia oświetlenia terenu.

Na szkicu dodatkowo podaje się sygnały dowodzenia i sygnały współdziałania.

Oprócz tego każdy dowódca-operator wyrzutni wykonuje odpowiednią pracę w terenie oraz sporządza szkic ognia wyrzutni, na który wrysowuje się: stanowisko ogniowe, dozory z podaniem ich numerów i odległości do nich; rubieże największej i najmniejszej donośności strzelania; zasadnicze i dodatkowe sektory ostrzału; rubieże przerwania ognia przed wycinkami nierażonymi i odległości do nich; stanowiska ogniowe sąsiednich wyrzutni /sąsiednich środków przeciwpancernych/ i ich sektory ostrzału.

Odległości do dozorów i rubieży otwarcia ognia określą się czasem lotu pocisku z zaokrągleniem do całych sekund.

B. Organizacja łączności

Głównym zadaniem łączności pododdziałów PPK jest zabezpieczenie ciągłości dowodzenia i współdziałania z innymi elementami ugrupowania bojowego oddziałów /pododdziałów/.

W celu zabezpieczenia działań bojowych baterii /plutonu/ łączność organizuje się na cały czas walki. Podstawą do jej organizacji jest decyzja dowódcy pododdziału PPK i wytyczne wyższego dowódcy. Łączność dla potrzeb pododdziałów PPK zapewnia się ich siłami i środkami, a w koniecznych wypadkach dodatkowo siłami i środkami przełożonych.

Zasadniczymi środkami łączności w baterii /plutonie/ PPK są środki radiowe i sygnalizacyjne. Srodków łączności przewodowej pododdziały PPK nie posiadają.

Łączność dowodzenia dowódcy baterii /plutonu/PPK zapewnia się z dowódcą ogólnowojskowym lub dowódcą odwodu przeciwpancernego oraz z podwładnymi. Natomiast łączność współdziałania na okres strzelania do czołgów w nocy zabezpiecza się z dowódcą baterii /plutonu/ artylerii /moździerzy/ wyznaczonej do oświetlania terenu.

Łączność dowódcy baterii /plutonu/ PPK z dowódcą ogólnowojskowym lub dowódcą odwodu przeciwpancernego z zasady zabezpiecza się środkami radiowymi i sygnalizacyjnymi, a w wypadkach niezbędnych również środkami przewodowymi. Łączność radiową zapewnia się przez włączenie radiostacji dowódcy baterii /plutonu/ w sieć radiową dowódcy ogólnowojskowego lub dowódcy odwodu przeciwpancernego,

natomiast łączność przewodową - siłami i środkami dowódcy ogólnowojskowego lub dowódcy odwodu przeciwpancernego zgodnie z ich decyzją.

Łączność dowódcy baterii /plutonu/ PPK z podwładnymi zabezpiecza się środkami radiowymi i sygnalizacyjnymi. Łączność radiową dla potrzeb dowódcy baterii /plutonu/ działającej w całości zabezpiecza się w sieci radiowej, w której pracują radiostacje dowódców plutonów /dowódców-operatorów/, a w razie możliwości także radiostacje dowódców-operatorów każdej wyrzutni. W wypadkach, gdy plutony są znacznie oddalone od siebie lub jeden z nich działa na oddzielnym kierunku w sieć radiową dowódcy baterii włącza się radiostacje dowódców plutonów, a w sprzyjających warunkach również radiostacje dowódców-operatorów wyrzutni z plutonu pozostającego pod bezpośrednim dowództwem dowódcy baterii.

Łączność współdziałania z dowódcą baterii /plutonu/ artylerii /moździerzy/ wyznaczonej do oświetlania terenu podczas strzelania do czołgów w nocy, zapewnia się środkami radiowymi lub przewodowymi - zgodnie z zarządzeniem wyższego dowódcy.

Łączność organizowaną przy pomocy środków technicznych dubluje się środkami sygnalizacyjnymi w myśl obowiązujących zasad.

C. Zabezpieczenie bojowe działań

Celem zabezpieczenia bojowego działań jest niedopuszczenie do niespodziewanego napadu naziemnego lub powietrznego nieprzyjaciela, umożliwienie pododdziałom PPK terminowego i zorganizowanego wejścia do walki oraz pomyślnego wykonania zadań bojowych.

Zabezpieczenie działań bojowych pododdziałów PPK obejmuje: rozpoznanie, ubezpieczenie bezpośrednie i samoobrona, obronę przed bronią masowego rażenia i maskowanie.

Zabezpieczenie działań bojowych w pododdziałach PPK organizują ich dowódcy w każdej sytuacji nie czekając na wytyczne wyższego przełożonego.

a/ Rozpoznanie

Zasadniczym zadaniem rozpoznania na korzyść pododdziałów PPK jest:

- zdobywanie wiadomości o nieprzyjacielu, szczególnie o jego czołgach i ich działalności w czasie walki;
- zebranie wiadomości o charakterze i właściwościach ukształtowania terenu, wpływających na działanie czołgów nieprzyjaciela i użycie własnych pododdziałów PPK;
- prowadzenie obserwacji położenia i działalności nieprzyjaciela /jego czołgów/, położenia i działalności wojsk własnych oraz wyników ognia PPK.

Z uwagi na to, że pododdziały PPK dysponują bardzo ograniczonymi środkami rozpoznania, w związku z tym nie prowadzą rozpoznania nieprzyjaciela na dalekich przedpolach.

Wiadomości o nieprzyjacielu i charakterze działań jego czołgów zdobywa się przy pomocy sił i środków rozpoznania ogólnowojskowego i artyleryjskiego, i we właściwym czasie informuje się o nich dowódców pododdziałów PPK w dotyczącym ich zakresie. W wyniku uzyskanych informacji dowódcy pododdziałów PPK, w miarę możliwości, powinni znać: kierunki zagrożenia pancernego, prawdopodobne rubieże rozwinięcia czołgów w ugrupowanie bojowe /rubieże wyjściowe/, czas rozpoczęcia ataku /kontrataku/, spodziewaną ilość czołgów na każdym z kierunków.

Wiadomości o charakterze i właściwościach terenu niezbędne do rozwinięcia baterii /plutonu/ PPK i prowadzenia skutecznego ognia oraz do wykonania określonego manewru zdobywa się siłami i środkami pododdziałów PPK.

W tym celu rozpoznaje się teren z punktu widzenia prawdopodobnego działania czołgów nieprzyjaciela i jak najbardziej celowego użycia pododdziałów PPK.

Rozpoznanie terenu prowadzi się na podstawie mapy i bezpośrednio w terenie, w czasie rekonesansu i podczas organizacji działań. Celem rozpoznania terenu jest: rozpoznanie rejonu rozmieszczenia /rejonu ugrupowania bojowego lub nakazanych rubieży rozwinięcia/; rozpoznanie i wybór dróg marszu i dróg manewru na przewidywanych kierunkach działań.

Rozpoznanie terenu prowadzą dowódcy pododdziałów PPK, dowódcy-operatorzy wyrzutni, a niekiedy odpowiednie grupy rekonesansowe.

Obserwację działalności nieprzyjaciela, a szczególnie jego czołgów, obserwację położenia i działalności wojsk własnych oraz wyników ognia PPK prowadzą osobiście dowódcy baterii i plutonów, a także dowódcy-operatorzy wyrzutni i zwiadowcy z drużyn dowodzenia. Obserwację tę prowadzi się z punktów obserwacyjnych i z punktów kierowania dowódców-operatorów wyrzutni po zajęciu ugrupowania bojowego.

b/ Ubezpieczenie bezpośrednie i samoobrona

Ubezpieczenie bezpośrednie i samoobronę organizuje się w celu zabezpieczenia pododdziałów PPK przed niespodziewanym napadem naziemnym i powietrznym nieprzyjaciela.

W ramach ubezpieczenia bezpośredniego i samoobrony zachodzi potrzeba:

- organizowania ciągłej obserwacji okrężnej, powiadamiania i łączności;
- wysyłania patroli oraz wystawiania czujek, a niekiedy wyznaczania pododdziałów dyżurnych;
- określania sposobu działania pododdziałów podczas odpierania naziemnego i powietrznego napadu nieprzyjaciela;
- określania odcinków do ustawiania zapór przeciwczołgowych na podejściach do rejonu rozmieszczenia baterii /plutonu/.

Ciągłą obserwację okrężną, powiadamianie i łączność organizuje się w rejonach ześrodkowania, w ugrupowaniu marszowym i bojowym. W rejonach ześrodkowania i w ugrupowaniu bojowym obserwację prowadzą obserwatorzy wyznaczeni z każdego podległego pododdziału /elementu ugrupowania bojowego/, a w czasie marszu obserwatorzy na każdej wyrzutni i każdym samochodzie. O wykryciu naziemnego lub powietrznego nieprzyjaciela obserwatorzy natychmiast powiadamiają cały stan osobowy za pomocą ustalonych sygnałów.

Wystawianie czujek, wysyłanie patroli oraz wyznaczanie pododdziałów dyżurnych ma miejsce na postojach i na stanowiskach wyczekiwania. Czujki wystawia się na zagrożonych

kierunkach, w miejscach zapewniających dobrą obserwację okrężną, prowadzenie ognia z broni osobistej i maskowanie. Patrole uzupełniają system ubezpieczenia bezpośredniego. Patrolują one wokół rejonu rozmieszczenia pododdziału i uważnie przeglądają teren. Pododdział dyżurny jest środkiem interwencyjnym w ręku dowódcy baterii /plutonu/ PPK. Sposób powiadamiania pododdziału dyżurnego i całego stanu osobowego baterii /plutonu/ PPK dostosowuje się do potrzeb i swych możliwości.

Sposób działania pododdziałów PPK podczas odpierania niespodziewanego napadu naziemnego lub powietrznego nieprzyjaciela dostosowuje się do konkretnej sytuacji i swoich możliwości. Przy tym ustala się każdorazowo sposób działania w razie niespodziewanej napaści grup dywersyjnych, piechoty, czołgów, pojawienia się nisko lecących samolotów, śmigłowców lub lądowania desantu nieprzyjaciela na pododdział PPK będący w rejonie ześrodkowania, stanowisk wyczekiwania, stanowisk ogniowych lub w marszu.

Określanie odcinków zapór przeciwczołgowych i ich stawianie związane jest z obroną przeciwpancerną organizowaną zawczasu oraz w sytuacjach nieprzewidzianych, gdy zachodzi potrzeba odpierania niespodziewanego napadu czołgów.

c/ Obrona przed bronią masowego rażenia

Obronę przed bronią masowego rażenia w pododdziałach PPK organizuje się w celu maksymalnego osłabienia skutków rażenia bronią jądrową, chemiczną i biologiczną oraz zachowania zdolności bojowej stanu osobowego i sprzętu w wypadku użycia przez nieprzyjaciela tej broni.

W czasie organizowania obrony pododdziałów PPK przed bronią masowego rażenia należy przewidzieć:

- prowadzenie rozpoznania skażeń i zakażeń;
- powiadamianie o niebezpieczeństwie napadu i skażeniach promieniotwórczych, chemicznych i zakażeniach biologicznych;
- ochronę bezpośrednią stanu osobowego, sprzętu bojowego i środków transportowych przed skutkami broni masowego rażenia;

Biblioteka Szkoleniowa

- wyposażenie stanu osobowego w środki indywidualnej ochrony przed skażeniami oraz utworzenie ich zapasu ruchomego;
- przygotowanie środków do likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Rozpoznanie skażeń i zakażeń na korzyść pododdziałów PPK prowadzą posterunki obserwacyjne pododdziałów /oddziałów/ ogólnowojskowych. Bezpośrednio w pododdziałach PPK rozpoznanie takie prowadzą dozometryści i obserwatorzy działań czołgów nieprzyjaciela. W tym celu obserwatorów tych wyposaża się w środki indywidualnej obrony przed skażeniami, przyrządy rozpoznania skażeń i środki przekazywania sygnałów powiadamiania.

Powiadamianie stanu osobowego o niebezpieczeństwie napadu, skażeniach i zakażeniach odbywa się za pomocą sygnałów przekazywanych do pododdziałów PPK w sieci powiadamiania /ostrzegania/ oraz sygnałów dźwiękowych i świetlnych.

Na sygnał powiadamiania /ostrzegania/ obsługi strzelających wyrzutni zakładają środki indywidualnej ochrony i w dalszym ciągu prowadzą ogień. Obsługi nie strzelających wyrzutni i pozostały stan osobowy pododdziału PPK zajmują przygotowane ukrycia.

Skażone odcinki terenu napotkane podczas marszu omija się /objeżdża/ lub pokonuje się je na maksymalnych szybkościach.

Ochronę bezpośrednią stanu osobowego, sprzętu bojowego i środków transportowych przed skutkami broni masowego rażenia zapewnia się przede wszystkim przez maksymalne wykorzystanie właściwości ochronnych terenu w rejonie rozmieszczenia pododdziału i umiejętne jego maskowanie. Przy posiadaniu dostatecznej ilości czasu buduje się odpowiednie schrony dla stanu osobowego oraz ukrycia dla sprzętu bojowego i środków transportowych.

Stan osobowy wyposaża się w środki indywidualnej ochrony przed skażeniami zgodnie z tabelami należności. Wielkość ruchomych zapasów tych środków określają przełożeni zgodnie z możliwościami i potrzebami.

W celu likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia dowódca baterii /plutonu/ PPK powinien:

- ustalić liczbę zdolnych do walki żołnierzy i sprzętu bojowego;
- nawiązać utraconą łączność z przełożonym i podwładnymi;
- zorganizować udzielenie pomocy porażonym oraz przeprowadzić częściowe zabiegi sanitarne stanu osobowego, dezaktywację, odkażanie i dezynfekcję umundurowania, wyposażenia, wyrzutni, innego sprzętu bojowego i urządzeń inżynieryjnych.

Częściowe zabiegi sanitarne i częściowe odkażanie, dezaktywację i dezynfekcję przeprowadza się w ugrupowaniu bojowym bez odrywania stanu osobowego od wykonywania zadania bojowego.

Całkowite odkażanie, dezaktywację i dezynfekcję przeprowadza się na punktach zabiegów specjalnych oddziałów lub związków taktycznych.

d/ Maskowanie

Maskowanie sprzętu bojowego, środków transportowych i stanu osobowego oraz urządzeń inżynieryjnych ma na celu ukrycie rozmieszczenia pododdziałów PPK przed wszystkimi rodzajami rozpoznania nieprzyjaciela i wprowadzenia go w błąd co do ilości i miejsca rozmieszczenia.

Pododdziały PPK wykonują przedsięwzięcia w zakresie maskowania własnymi siłami i środkami.

Maskowanie elementów ugrupowania pododdziałów PPK osiąga się przez:

- wykorzystanie właściwości maskujących terenu i wykonywanie wszelkich prac w nocy i w warunkach ograniczonej widoczności;
- zastosowanie podręcznych i etatowych środków maskowania;
- urządzanie pozornych rejonów rozmieszczenia zgodnie z planem wyższych przełożonych;
- przestrzeganie dyscypliny maskowania.

D. Zaopatrzenie w amunicję

Zużycie PPK planują sztaby artyleryjskie poszczególnych szczebli, a zaopatrywaniem i dowozem zajmują się: służba uzbrojenia i aparat kwatermistrzowski.

Zaopatrywanie pododdziałów PPK w amunicję organizowane jest na ogólnych zasadach. Armia własnym transportem dowozi PPK i innego rodzaju amunicję do dywizji, a z dywizji do pułków /dywizjonów przeciwpancernych/, amunicja ta dowożona jest transportem dywizji /dywizjonu/. Z pułkowych /dywizjonowych/ punktów amunicyjnych, PPK i inną amunicję dowozi się do stanowisk wyczekiwania baterii /plutonu/ PPK lub na punkty przeładowania wyrzutni. Dowóz amunicji do pododdziałów PPK może być realizowany transportem pułków lub baterii w odniesieniu do pododdziałów PPK pz lub transportem dywizjonu przeciwpancernego w odniesieniu do baterii PPK tegoż dywizjonu.

Pociski typu 3M6 przewożone są w specjalnym opakowaniu /w skrzyniach/. W skrzyni mieści się tylko jeden pocisk. Przy czym głowica kumulacyjna oddzielona jest od pozostałych części pocisku. Ciężar skrzyni wraz z pociskiem wynosi 65 kg.

Na samochód określonej marki można załadować następującą ilość skrzyń z pociskami typu 3M6:

- na GAZ-51 - 8 skrzyń w jednej warstwie;
- na GAZ-63 - 16 skrzyń w dwóch warstwach;
- na ZIS-150 - 10 skrzyń w jednej warstwie;
- na ZIS-151 ZIŁ-157 - po 20 skrzyń w dwóch warstwach.

W czasie przewozów skrzynie z pociskami umocowuje się na samochodach, a samochody nakrywa się brezentem w celu uchronienia pocisków przed deszczem, śniegiem i błotem oraz przed prostopadłym działaniem promieni słonecznych.

Po przewiezieniu PPK na odległość większą od 1000 km należy sprawdzić działanie ich aparatury pokładowej, a po przewiezieniu na odległość większą od 3000 km - pociski te należy zwrócić do specjalnych baz zajmujących się okresową kontrolą i naprawą PPK, które rozmieszczane są przy armijnych /Frontowych/ składach.

Dostarczone do baterii /plutonu/ pociski powinny być technicznie sprawne i gotowe do strzelania. Kontrolę techniczną PPK sprawują organa służby uzbrojenia oddziału /związku/. Stan techniczny PPK sprawdza się przy pomocy stacji kontrolno-pomiarowych, które najczęściej znajdują się przy pułkowych /dywizyjnych/ punktach amunicyjnych.

Dostarczone do pododdziałów pociski wydaje się obsługom wyrzutni. Każda obsługa scala głowice z korpusem pocisku, ładuje pociski na prowadnice i do przedziału bojowego oraz sprawdza działanie aparatury pokładowej pocisku przy pomocy pulpitu operatora.

W pododdziałach PPK oprócz pocisków znajdujących się na wyrzutni /po 6 sztuk/ powinien być stały zapas pocisków nie mniejszy niż jedno pełne załadowanie dla każdej wyrzutni. Jeżeli bateria /pluton/ PPK znajduje się na stanowiskach ogniowych /rubieży rozwinięcia/ zapas pocisków przechowuje się na stanowisku wyczekiwania /na punktach przeładowania wyrzutni/.

W czasie marszu ten zapas pocisków powinna przewozić drużyna dowozu amunicji, która musi dysponować odpowiednią ilością samochodów.

4. Działanie

W myśl obowiązujących zasad PPK batalionów pododdziały piechoty zmotoryzowanej działają w ich ugrupowaniu. Natomiast ze szczebla pz i DZ włączone są w skład odwodów przeciwpancernych. Tylko w sytuacjach wyjątkowych pododdziały PPK mogą tworzyć samodzielnie odwód przeciwpancerny. Specyfikę działalności pododdziałów PPK rozpatrzymy na konkretnych przykładach.

A. Działanie w marszu, boju spotkaniowym i podczas pościgu

W marszu, w boju spotkaniowym i podczas pościgu pododdziały PPK wraz z innymi środkami przeciwpancernymi mogą być przydzielone do czołowych rzutów, a przede wszystkim do wsparcia działań oddziałów wydzielonych, awangard lub szpic czołowych w celu zwiększenia ich samodzielności pod względem obrony przeciwpancernej przy odpieraniu możliwych ataków czołgów nieprzyjaciela podczas podchodzenia, nawiązania walki i w toku działań.

W celu zapewnienia pododdziałom PPK możliwości jak najszybszego rozwinięcia się w ugrupowanie bojowe, w razie potrzeby odparcia ataku czołgów nieprzyjaciela, należy prawidłowo określić ich miejsce w ugrupowaniu marszowym oddziału /pododdziału/ ogólnowojskowego. Ponadto zorganizować rozpoznanie nieprzyjaciela i terenu w celu wykrycia we właściwym czasie podchodzących czołgów, określenia dogodnych rubieży rozwinięcia na kierunkach zagrożenia pancernego, a także w celu postawienia zadań bojowych jeszcze w czasie podchodzenia do prawdopodobnych rubieży spotkania z nieprzyjacielem.

Pododdział PPK działający w składzie oddziału wydzielonego lub awangardy maszeruje zazwyczaj całością sił lub plutonami. Miejsce plutonów /plutonu/ w kolumnie marszowej określa z zasady dowódca oddziału wydzielonego /awangardy/.

Miejsce odwodu przeciwpancernego w ugrupowaniu marszowym pułku określa dowódca pułku, zaś miejsce baterii /plutonu/ PPK w kolumnie odwodu przeciwpancernego - dowódca OPpanc biorąc pod uwagę miejsce innych środków przeciwpancernych wchodzących w skład odwodu.

Pododdziały PPK najcelowiej mieć /rozmieszczać/ w marszu za pododdziałami czołgów, bo wówczas zapewnia się najdogodniejsze warunki współdziałania między nimi.

Rozpoznanie nieprzyjaciela, a zwłaszcza działalności jego czołgów, organizują dowódcy ogólnowojskowi, środkami będącymi w ich dyspozycji. Niezbędne dane z tego rozpoznania doprowadza się do wiadomości dowódców pododdziałów PPK.

Rozpoznanie terenu organizują dowódcy baterii /plutonów/ PPK i prowadzą go siłami i środkami własnych pododdziałów. Przy tym prawdopodobne rejony rozwinięcia w ugrupowanie bojowe określa się zawczasu na mapie. Miejsce stanowisk ogniowych /rubieży rozwinięcia/ udokładnia się w terenie bezpośrednio przed ich zajęciem lub w czasie rozwijania się w ugrupowanie bojowe.

Z chwilą nawiązania walki przez czołowe pododdziały oddziału wydzielonego /awangardy/ bateria /pluton/ PPK na rozkaz /sygnał/ dowódcy oddziału wydzielonego /awangardy/

zajmuje z marszu stanowiska ogniowe /rubież rozwinięcia/ na kierunku zagrożenia pancernego, a po podejściu czołgów nieprzyjaciela w zasięg maksymalnej donośności strzelania rozpoczyna ich zwalczanie. W tych wypadkach dowódcy pododdziałów PPK samodzielnie dokonują podziału celów między plutony /wyrzutnie/ i określają moment otwarcia ognia.

Pododdziały PPK wchodzące w skład odwodu przeciwpancernego lub tworzące odwód przeciwpancerny rozwijają się w ugrupowanie bojowe przed frontem lub na jednym ze skrzydeł sił głównych i niszczą czołgi nieprzyjaciela stwarzające największe zagrożenie dla działań sił głównych.

B. Działanie w natarciu

W natarciu pododdziały PPK batalionów piechoty zmotoryzowanej używa się przede wszystkim do odpierania kontrataków czołgów nieprzyjaciela, a podczas ogniowego przygotowania natarcia i zdobywania poszczególnych punktów oporu do rażenia okopanych czołgów, dział przeciwpancernych i innych ważnych środków ogniowych nieprzyjaciela.

Pododdziały PPK wchodzące w skład odwodu przeciwpancernego lub tworzące odwód przeciwpancerny mogą wykonywać podobne zadania. W okresie ogniowego przygotowania natarcia pododdziały te mogą być użyte do strzelania na wprost, a zwłaszcza do niszczenia okopanych czołgów i innych celów opancerzonych lub do niszczenia trwałych umocnień typu polowego. W toku natarcia pododdziały ze składu OPpanc używa się głównie do odpierania kontrataków czołgów nieprzyjaciela, a ponadto do zamknięcia rejonów /odcinków/, na które nieprzyjaciel wykonał uderzenie jądrowe oraz do zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugich rzutów /odwodów/ i otwartych skrzydeł nacierających pododdziałów ogólnowojskowych.

Pododdziały PPK batalionów podchodzą z nimi do rubieży obronnej nieprzyjaciela. Podczas rozwijania batalionów w ugrupowanie bojowe zajmują one stanowiska wyczekiwania i pozostają w stałej gotowości do zajęcia stanowisk ogniowych i odparcia ewentualnych kontrataków czołgów

nieprzyjaciela. Pododdziały PPK batalionów będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem zajmują swe stanowiska wyczekiwania i są w gotowości do wzięcia udziału w strzelaniu na wprost w okresie ogniowego przygotowania natarcia z zawczasu przygotowanych stanowisk ogniowych lub w odparciu ewentualnego kontrataku czołgów nieprzyjaciela.

W okresie ogniowego przygotowania natarcia pododdziały PPK mogą niszczyć te cele, które znajdują się w rejonach nie objętych własnymi uderzeniami jądrowymi. Cele te powinny być dobrze widoczne ze stanowisk ogniowych /punktu kierowania dowódcy-operatora/ wyrzutni. W zależności od ilości celów przewidzianych do zniszczenia i odległości strzelania, zadanie ogniowe może być wykonane przez baterię /pluton/ PPK w ciągu 1-2'.

W toku natarcia pluton działający w składzie batalionu piechoty zmotoryzowanej, przesuwa się w całości lub parami za czołgami w stałej gotowości do zwalczania czołgów i innych środków opancerzonych nieprzyjaciela. Sposób przesuwania i zajmowania stanowisk ogniowych z marszu i główne zadania podaje się do wiadomości każdego dowódcy wyrzutni. Wyrzutnie nie są przystosowane do prowadzenia ognia w ruchu. Z tego względu w czasie zajmowania stanowisk ogniowych przez poszczególne wyrzutnie i ich przygotowania się do strzelania, czołgi własne przesuwają się do przodu i mogą poważnie utrudnić prowadzenie ognia /mogą się znaleźć w polu obserwacji operatora i stać się powodem utracenia z pola widzenia pocisku i celu/. Tę właściwość należy uwzględniać przy rozmieszczaniu i przesuwaniu wyrzutni w ramach ugrupowania wojsk własnych.

Pododdziały PPK działające w składzie odwodu przeciwpancernego lub tworzące odwód, przed rozpoczęciem natarcia rozmieszcza się w rejonie wskazanym przez dowódcę ogólnowojskowego, gdzie zachowują pełną gotowość do odparcia możliwego ataku czołgów nieprzyjaciela. Rejony rozmieszczenia odwodu przeciwpancernego wyznacza się z zasady między pierwszym i drugim rzutem odpowiedniego szczebla, na przewidywanym jego kierunku działania i w miarę możliwości w pobliżu węzła dróg.

Jeśli w okresie ogniowego przygotowania natarcia pododdziały PPK ze składu odwodu przeciwpancernego wykorzystywane są do strzelania na wprost, to w odpowiednim czasie wysuwa się je do przodu na stanowiska wyczekiwania, skąd poszczególne wyrzutnie bezpośrednio przed wykonaniem zadania ogniowego wyjeżdżają na swoje stanowiska ogniowe.

W toku natarcia bateria /pluton/ PPK przesuwa się na wskazanym kierunku za pododdziałami pierwszego rzutu w gotowości do zajęcia odpowiedniej rubieży rozwinięcia i odparcia kontratakujących czołgów lub zabezpieczenia otwartych skrzydeł nacierających pododdziałów. Z chwilą wykrycia przygotowań nieprzyjaciela do kontrataku, bateria /pluton/ PPK wyjeżdża na kierunek zagrożenia pancernego i rozwija się na wskazanej rubieży. Po wyruszeniu kontrataku odwód przeciwpancerny we współdziałaniu z innymi środkami niszczy kontratakujące czołgi nieprzyjaciela, które znalazły się w jego zasięgu ognia.

P o d c z a s n a t a r c i a z f o r s o w a n i e m p r z e s z k o d y w o d n e j z m a r s z u pododdziały PPK przydzielone do oddziału wydzielonego /awangardy/ przeprawiają się na przeciwległy brzeg wraz z pododdziałami ogólnowojskowymi z zadaniem natychmiastowego rozwinięcia się i wzięcia udziału w odparciu kontrataków czołgów nieprzyjaciela.

Pododdziały PPK działające w składzie odwodu przeciwpancernego, w razie konieczności, wysuwa się do przodu bezpośrednio za oddziałem wydzielonym /awangardą/ w celu zabezpieczenia forsowania przeszkody wodnej z marszu przez pododdziały pierwszego rzutu sił głównych. Pododdziały PPK wysunięte do przodu rozwijają się na własnym brzegu i niszczą czołgi oraz najważniejsze środki ogniowe na odcinku forsowania. W ślad za pododdziałami pierwszego rzutu baterie /plutony/ PPK przeprawiają się na przeciwległy brzeg i rozwijają się na skrzydłach lub na kierunkach prawdopodobnych kontrataków czołgów nieprzyjaciela.

Pododdziały PPK powinny z zasady przeprawiać się w pełnym składzie z zadaniem wzięcia udziału w odparciu kontrataku czołgów nieprzyjaciela na przeciwległym brzegu.

Poszczególne wyrzutnie po przeprawieniu się natychmiast zajmują stanowiska ogniowe i wspólnie z innymi środkami przeciwpancernymi zwalczają kontratakujące czołgi nieprzyjaciela przed frontem i na skrzydłach pododdziałów.

C. Działanie w obronie

W obronie pododdziały PPK batalionów piechoty zmotoryzowanej wykorzystuje się do organizacji obrony przeciwpancernej w batalionowych rejonach obrony lub w kompanijnych punktach oporu.

Pluton PPK działający w składzie batalionu piechoty zmotoryzowanej należy wykorzystywać do zwalczania czołgów przed i wewnątrz batalionowego rejonu obrony oraz do przykrycia jego ogniem luk między kompanijnymi punktami oporu i niezajętych odcinków terenu. Pluton ten z zasady w całości pozostawia się w bezpośredniej dyspozycji dowódcy batalionu. W celu należytego wykorzystania plutonu w czasie walki obronnej zawczasu przygotowuje się szereg stanowisk ogniowych na kierunkach zagrożenia pancernego zgodnie z decyzją dowódcy batalionu. Przy tym bierze się pod uwagę konieczność powiązania ogniowego między wszystkimi środkami przeciwpancernymi batalionu. Tylko w szczególnych sytuacjach pluton przeciwpancerny batalionu może być w całości przydzielony do jednej z kompanii działającej na najważniejszym kierunku zagrożenia pancernego, albo rozdzielony parami do poszczególnych kompanii batalionu jeśli użycie plutonu w całości jest utrudnione z uwagi na warunki terenowe. Manewr plutonu w toku walki obronnej urzeczywistnia się całością plutonu lub pojedyńczymi wyrzutniami zgodnie z decyzją dowódcy batalionu /kompanii/ piechoty zmotoryzowanej i ogólną sytuacją.

Pododdziały PPK wchodzące w skład odwodu przeciwpancernego lub tworzące odwód przeciwpancerny wykorzystuje się do wzmocnienia obrony przeciwpancernej pododdziałów ogólnowojskowych będących w pierwszym rzucie ugrupowania bojowego na głównych kierunkach zagrożenia pancernego. Pododdziały PPK w takich wypadkach mogą być użyte do: niszczenia czołgów, które włamały się w głąb obrony; osłony rejonów, na które nieprzyjaciel wykonał uderzenia jądrowe; zabezpieczenia skrzydeł i luk między rejonami obrony pododdziałów i oddziałów ogólnowojskowych.

Z chwilą przejścia do obrony pododdziały PPK działające w składzie odwodu przeciwpancernego zajmują stanowiska wyczekiwania w rejonie wyznaczonym przez dowódcę ogólnowojskowego i wskazanym przez dowódcę odwodu przeciwpancernego. Jednocześnie przygotowują rubieże rozwinięcia na prawdopodobnych kierunkach zagrożenia pancernego i punkty przeładowania wyrzutni /stanowisk wyczekiwania nie wybiera się/. Ilość rubieży i zakres prac związanych z ich przygotowaniem uzależnia się od ogólnej sytuacji, warunków terenowych i posiadanego czasu.

Po rozpoczęciu natarcia przez nieprzyjaciela i zarysowaniu się głównego kierunku zagrożenia pancernego, pododdziały PPK wyjeżdżają na wskazaną im rubież rozwinięcia i zajmują tam zawczasu przygotowane stanowiska ogniowe lub wybrane bezpośrednio przed ich zajęciem. Ogień otwiera się na rozkaz dowódcy odwodu przeciwpancernego po podejściu czołgów nieprzyjaciela w zasięg maksymalnej donośności strzelania lub określonej rubieży terenowej. Po odparciu ataku czołgów nieprzyjaciela pododdziały PPK powinny być gotowe do odparcia powtórnych ataków na tym samym lub innym kierunku.

P o d c z a s o b r o n y p r z e s z k o d y w o d n e j p o d o d d z i a ł y PPK batalionów piechoty zmotoryzowanej powinny zajmować stanowiska ogniowe w taki sposób, aby móc skutecznie zwalczać czołgi i samobieżne środki przeprawowe nieprzyjaciela na odcinkach najbardziej dogodnych do ich przeprawy.

Zależnie od szerokości przeszkody wodnej stanowiska ogniowe wybiera się albo w pobliżu brzegu /gdy szerokość przeszkody wodnej jest zbliżona do maksymalnej donośności strzelania PPK/ lub nieco głębiej. Ale na takiej odległości od brzegu, aby zapewnione było rażenie środków przeprawowych nieprzyjaciela na całej szerokości przeszkody wodnej począwszy od przeciwległego brzegu.

P o d c z a s o b r o n y w y b r z e ż a m o r s k i e g o p o d o d d z i a ł y PPK batalionów piechoty zmotoryzowanej zajmują odpowiednie stanowiska wyczekiwania i przygotowują kilka stanowisk ogniowych

na odcinku wybrzeża najdogodniejszym do lądowania desantów morskich nieprzyjaciela, a zajmują je zależnie od sytuacji po wykryciu zamiaru nieprzyjaciela.

Pododdziały PPK działające w składzie odwodu przeciwpancernego w tym wypadku zajmują rejon rozmieszczenia położony w głębi obrony i są w gotowości do zajęcia rubieży rozwinięcia zawczasu przygotowanych nad brzegiem morza. Z chwilą wykrycia zamiaru nieprzyjaciela i określenia przewidywanego kierunku /rejonu/ desantowania głównych jego sił, pododdziały PPK wyjeżdżają na ten kierunek i zajmują odpowiednią rubież rozwinięcia. Po podejściu desantu w zasięg maksymalnej donośności strzelania otwierają ogień i niszczą środki desantowe i czołgi pływające nieprzyjaciela podczas podchodzenia ich do brzegu.

D. Właściwości działania w różnych warunkach terenowych

Zasady użycia i działania pododdziałów PPK w dużym stopniu uzależnione są od warunków terenowych. W górach, w lesie i w mieście z reguły brak będzie odcinków terenu dobrze obserwowanych w granicach maksymalnej donośności strzelania PPK. Ponadto występuje tam ograniczona ilość dogodnych miejsc na stanowiska ogniowe, ale i nieprzyjaciel będzie miał ograniczone możliwości zmasowanego użycia czołgów.

Z powyższych względów w warunkach takich należy pozostawić dużą samodzielność w działaniach pojedyńczych wyrzutni. Stanowiska ogniowe trzeba wybierać w takich miejscach, skąd można będzie obserwować czołgi na odległości nie mniejszej niż 800 m. Jeżeli brak jest warunków ciągłej obserwacji stanowiska ogniowe należy wybierać w takich miejscach, z których można obserwować przynajmniej poszczególne odcinki terenu na prawdopodobnych drogach /podejściach/ ruchu czołgów /odcinki gór, skraje lasu, place miast, itp./ o długości nie mniejszej niż 150-200 m.

W t e r e n i e g ó r z y s t y m działalność czołgów nieprzyjaciela z zasady przywiązana jest do dróg itp. W związku z tym zawczasu można ustalić miejsca lub odcinki dróg, po których może odbywać się ruch czołgów.

Stanowiska ogniowe dla wyrzutni wybiera się na zakrętach dróg przed prostymi ich odcinkami, na płaszczyznach, skąd można obserwować w granicach donośności strzelania PPK poszczególne odcinki i węzły dróg, przełęcze, przeprawy przez górskie rzeki, ciaśniny itp.

W terenie górzystym można natomiast szeroko wykorzystywać pododdziały PPK do niszczenia pojedyńczych celów stałych i burzenia umocnień typu polowego rozmieszczonych na stokach i różnych wysokościach. W takich warunkach zwykle zapewniony jest dobry wgląd w ugrupowanie nieprzyjaciela, a prawdopodobieństwo uderzenia pocisku w ziemię spada do zera.

W t e r e n i e z a l e s i o n y m stanowiska ogniowe dla wyrzutni wybiera się z zasady na skraju lasu, szerokich przesiekach, drogach, dużych polanach i wyrębach. Przy uchyleniu wszerz równym 0,5 m, pewność strzelania może być zabezpieczona, gdy szerokość przesieki lub drogi leśnej będzie nie mniejsza niż 4 m. Chodzi tu nie tyle o szerokość między pniami najbliższych drzew, lecz między ich koronami.

Strzelanie pomiędzy drzewami jest całkowicie niemożliwe.

W m i e ś c i e stanowiska ogniowe wybiera się w takich miejscach, skąd można będzie prowadzić ogień wzdłuż szerokich ulic.

Szereg innych wskazań dotyczących artylerii strzelającej na wprost są obowiązujące również dla pododdziałów PPK.

E. Właściwości działania w nocy

Strzelanie PPK w nocy możliwe jest tylko przy dobrym oświetleniu terenu. Noktowizory narazie nie mogą być stosowane do tego celu z dwóch powodów. Po pierwsze odległość obserwacji przy pomocy znanych noktowizorów nie zabezpiecza strzelania na maksymalnych odległościach. Po drugie struga ognia z silnika napędowego i światło traserów pocisku uniemożliwiają stosowanie noktowizorów.

Doświadczenia wykazują, że najlepsze warunki oświetlenia terenu uzyskuje się przy zastosowaniu 122 i 120 mm pocisków oświetlających. W tym celu wyznacza się specjalne pododdziały artylerii /moździerzy/ do zabezpieczenia działań pododdziałów PPK. Najlepiej do tego celu nadają się haubice 122 mm oraz moździerze 120 mm, a w skrajnych wypadkach moździerze 82 mm. Dla plutonu PPK niezbędne jest wydzielenie przynajmniej plutonu artylerii lub moździerzy.

Podczas strzelania PPK do czołgów w nocy teren w rejonie celów oświetla się przez cały czas wykonywania zadania ogniowego. Najdogodniejsze warunki do strzelania PPK w nocy osiąga się wtedy, gdy pociski oświetlające wybuchają za czołgami, do których się strzela. Natężenie oświetlenia terenu w tym wypadku powiększa się dwukrotnie w porównaniu z normami podanymi w instrukcji strzelania artylerii naziemnej.

Rubież rozpoczęcia oświetlenia terenu wybiera się 300-400 m za rubieżą otwarcia ognia przez wyrzutnie. Jeżeli zwalczanie czołgów organizuje się w nocy, to podczas ogólnego zapoznania dowódców pododdziałów PPK z terenem i udokładnianiem postawionych zadań, rubieże rozpoczęcia oświetlenia wyznacza się w większej odległości. Położenie rubieży rozpoczęcia oświetlenia wskazuje się w terenie za pomocą dozorów lub z mapy.

Dowódca baterii /plutonu/ wyznaczonej do oświetlenia, jeżeli dysponuje czasem, na każdym kierunku zagrożenia pancernego, począwszy od rubieży rozpoczęcia oświetlenia ustalonej przez wyższego dowódcę, wyznacza jeszcze szereg rubieży na kierunkach prawdopodobnego ruchu czołgów w odległości do 250 m jedna od drugiej. Podczas zwalczania czołgów rubieże oświetlenia /wybuchy/ przesuwa się stosownie do ruchu czołgów przez odpowiednią zmianę nastaw celownika i kątomierza. Rubież oświetlenia /wybuchy/ przez cały czas utrzymuje się 200-300 m za główną masą czołgów.

Odstępy snopa wybuchów wyznacza się co 200-250 m przy strzelaniu z dział i moździerzy większych kalibrów /od 120 mm wzwyż/ i co 100 m przy strzelaniu z moździerzy 82 mm. Podczas oświetlenia ograniczonych odcinków terenu

odstępy między wybuchami zmniejsza się odpowiednio do szerokości odcinka.

Oświetlenie terenu rozpoczyna się salwami baterii /plutonu/ i prowadzi z szybkością co 10-20 sekund wystrzał, dążąc do ciągłego i równomiernego oświetlenia całej rubieży. Każdą rubież oświetla się aż do wyjścia czołowych czołgów ze strefy oświetlenia, po czym oświetlenie przenosi się na następną rubież.

Tylko przy oświetleniu terenu o natężeniu nie mniejszym od 2 świec zarys sylwetek czołgów uwydatnia się i powstają sprzyjające warunki do strzelania PPK. Jeżeli takiego oświetlenia nie zapewni się, strzelanie do czołgów w nocy będzie niemożliwe.

Oświetlenie terenu, prowadzone przez wyznaczoną do tego celu baterię /pluton/, rozpoczyna się na komendę dowódcy odwodu przeciwpancernego /dowódcy batalionu/. Obserwację wyników oświetlenia celów i przenoszenie ognia z rubieży na rubież zgodnie z ruchem czołgów prowadzi oficer z baterii /plutonu/ wyznaczonej do oświetlenia terenu, który z reguły powinien przebywać przy dowódcy pododdziału PPK.

W razie konieczności zmiany sposobu oświetlenia terenu podczas strzelania /odstępy czasu, wysokość wybuchów, kierunek ruchu czołgów, odległość rubieży oświetlenia za czołgami/ dowódca pododdziału PPK kieruje swe żądania do oficera baterii /plutonu/ wyznaczonej do oświetlenia.

Nastawy do strzelania pociskami oświetlającymi określa się z uwzględnieniem kierunku i prędkości wiatru, a poprawki w czasie oświetlenia wprowadza się zgodnie z instrukcją strzelania artylerii naziemnej.

Strzelanie PPK w nocy przy sztucznym oświetleniu terenu prowadzi się według tych samych zasad co i w dzień, jedynie wysokość pocisku w czasie lotu określa się w stosunku do górnej krawędzi wieży czołgu.

Podczas zwalczania czołgów w nocy zadaniem rozpoznania jest wykrycie oraz określenie ilości i kierunku ruchu czołgów przed ich podejściem do rubieży maksymalnej donośności strzelania. To pozwala pododdziałom PPK przygotować się do strzelania i prawidłowo określić rejon oświetlenia terenu.

Do rozpoznania wykorzystuje się stacje radiolokacyjne typu SNAR z uwzględnieniem przyrządów noktowizyjnych o powiększonej odległości /RAS-1M/.

Z powyższego wynika, że pododdziałom PPK do strzelania w nocy niezbędne są odpowiednie środki do prowadzenia rozpoznania i oświetlania terenu. Wydzielanie tych środków i organizowanie współdziałania między nimi należy do kompetencji dowódców ogólnowojskowych.

F. Kierowanie ogniem i manewrem

Działalnością ogniową i manewrem pododdziałów PPK we wszystkich sytuacjach kierują ich dowódcy. Kierowanie ogniem i manewrem obejmuje:

- określenie momentu wyruszenia wyrzutni ze stanowisk wyczekiwania na stanowiska ogniowe i podanie komend;
- podział grup czołgów /pojedyńczych czołgów/ nieprzyjaciela między plutony PPK /wyrzutnie/;
- określenie momentu otwarcia ognia oraz podanie komend lub sygnałów do jego wykonawców;
- określenie momentu przerwania lub przeniesienia ognia na inne cele /cel/ i podanie komend /sygnałów/ do przerwania lub przeniesienia ognia;
- określenie momentu rozpoczęcia zmiany stanowisk ogniowych i terminów gotowości do strzelania z nowych stanowisk ogniowych /na nowej rubieży/;
- dowodzenie pododdziałami PPK /wyrzutniami/ podczas wykonywania określonego manewru.

Przed rozpoczęciem zwalczania czołgów nieprzyjaciela wyrzutnie mogą się znajdować na stanowiskach ogniowych lub stanowiskach wyczekiwania. Z zasady dąży się, by wyrzutnie zajmowały swoje stanowiska ogniowe bezpośrednio przed wykonaniem zadania ogniowego. Z takim jednak wyliczeniem, aby każda wyrzutnia po zajęciu stanowiska ogniowego mogła natychmiast otworzyć ogień do czołgów wchodzących w grąnice maksymalnej donośności strzelania. Przed podejściem czołgów do rubieży otwarcia ognia dowódca baterii /plutonu/ PPK rozdziela cele między plutony /wyrzutnie/, określa moment otwarcia ognia i podaje komendy /sygnały/ do jego wykonania.

Przy podziale celów należy uwzględniać wyznaczone plutonom pasy ogniowe, a wyrzutniom - sektory ostrzału.

Po zniszczeniu /odparciu ataku/ jednej grupy czołgów dowódca baterii /plutonu/ PPK przenosi ogień do drugiej grupy czołgów.

Z chwilą podejścia czołgów nieprzyjaciela do rubieży najmniejszej donośności strzelania PPK, środki przeciwpancerne współdziałające z pododdziałami PPK na komendę /sygnał/ dowódcy odwodu przeciwpancernego /dowódcy batalionu/ prowadzą ogień do czołgów w strefie nierażonej PPK zabezpieczając w ten sposób zmianę stanowisk ogniowych przez poszczególne wyrzutnie.

Zmianę stanowisk ogniowych rozpoczyna się wtedy, gdy dalsze wykonywanie zadań ogniowych jest niemożliwe z zajmowanych stanowisk.

Po zużyciu pocisków z wszystkich prowadnic wyrzutni, dokonuje się ponownego załadowania wyrzutni. Załadowanie pocisków na prowadnice może być wykonane na zajmowanym stanowisku ogniowym /gdy ogień prowadzono przez grzbiet zakrycia/ lub w miejscu ukrytym. W tym drugim wypadku zwykle zajdzie potrzeba wykonania określonego manewru przez wyrzutnię. Po zużyciu całego zapasu pocisków poszczególne wyrzutnie załadowują się powtórnie na stanowiskach wyczekiwania /na punktach przeładowania wyrzutni/, po czym załadowane wyrzutnie mogą być znowu użyte do walki z zapasowych stanowisk ogniowych lub na nowej rubieży.

Przy określaniu czasu gotowości do strzelania z nowej rubieży należy uwzględniać odległość do tej rubieży, szybkość marszu wyrzutni w zależności od warunków terenowych oraz stanu dróg, a także czas potrzebny na opuszczenie zajmowanych stanowisk ogniowych i przygotowanie wyrzutni do strzelania z nowych stanowisk.

We wszystkich wypadkach manewr powinien być wykonany skrycie z wykorzystaniem do tego celu fałd terenowych i naturalnych masek.

ZAKONCZENIE

W skrypcie przedstawiono w ogólnych zarysach podstawowe zasady dotyczące użycia i działania pododdziałów PPK w walce. Z treści poruszanych zagadnień jasno wynika, że zasady te w dużym stopniu odnoszą się do wszystkich pododdziałów artylerii przeciwpancernej. Pewne momenty z omawianych zagadnień są zupełnie nowe i w całej rozciągłości uwzględniają specyficzne właściwości pododdziałów PPK. Zrozumienie tej specyfiki i widzenie występujących różnic pozwoli dowódcom i sztabom prawidłowo wykorzystywać pododdziały PPK w walce i właściwie organizować ich działanie.

W skrypcie tym nie omawiana szerzej organizacji materiałowo-technicznego i medycznego zabezpieczenia na korzyść pododdziałów PPK. Przedsięwzięcia te z zasady organizowane są przez dowódcę i sztab ogólnowojskowy, a realizowane siłami i środkami poszczególnych służb. Szersze naświetlenie tej problematyki znajdzie odzwierciedlenie w wykładach z taktyki tyłów.

BIBLIOGRAFIA :

1. Instrukcja strzelania i użycia pododdziałów przeciwpancernych pocisków kierowanych /baterie, plutony, wyrzutnia/. Wyd. MON Warszawa 1963 r. Sygn. Art. 435/63.
2. Program strzelań pododdziałów przeciwpancernych pocisków kierowanych. Wyd. MON Warszawa 1963 r. Sygn. Art. 439/63.
3. Przeciwpancerny pocisk kierowany 3M6 /Podręcznik/. Wyd. MON Warszawa 1964 r. Sygn. Art.463/64.
4. J. GRZEGORZEWSKI "Wrogowie pancerza". Wyd. MON Warszawa 1962 r.
5. Notatki osobiste z pobytu w Wojskowej Artyleryjskiej Akademii Dowódczej w ZSRR.

ZAŁACZNIKI:

1. Zasadnicza strefa rażenia dla wyrzutni 2P27.
2. Możliwe formy i elementy ugrupowania bojowego baterii PPK.
3. Elementy ugrupowania bojowego baterii PPK na głównej i zapasowej rubieży rozwinięcia.

4. Zasadnicze formy i elementy ugrupowania bojowego plutonów PPK w składzie 2 i 3 wyrzutni.
4. Zasadnicze formy i elementy ugrupowania bojowego plutonu PPK w składzie 4 wyrzutni.
6. Najdogodniejsze warunki rozmieszczenia punktu kierowania dowódcy-operatora wyrzutni.

OPRACOWAŁ:
ADIUNKT KATEDRY TAKTYKI WOJSK
RAKIETOWYCH I ARTYLERII

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

Wykonano 60 egz.
Egz.nr 1-60 Bibl.tajna spec.
wyk. płk Kaganiec
druk.BI.13.10.1964 r.
nr ks.masz.002479/WW.

80
100
80
70
90
80
500

Załącznik Nr 1

ZASADNICZA STREFA RAŻENIA DLA WYRZUTNI 2P27

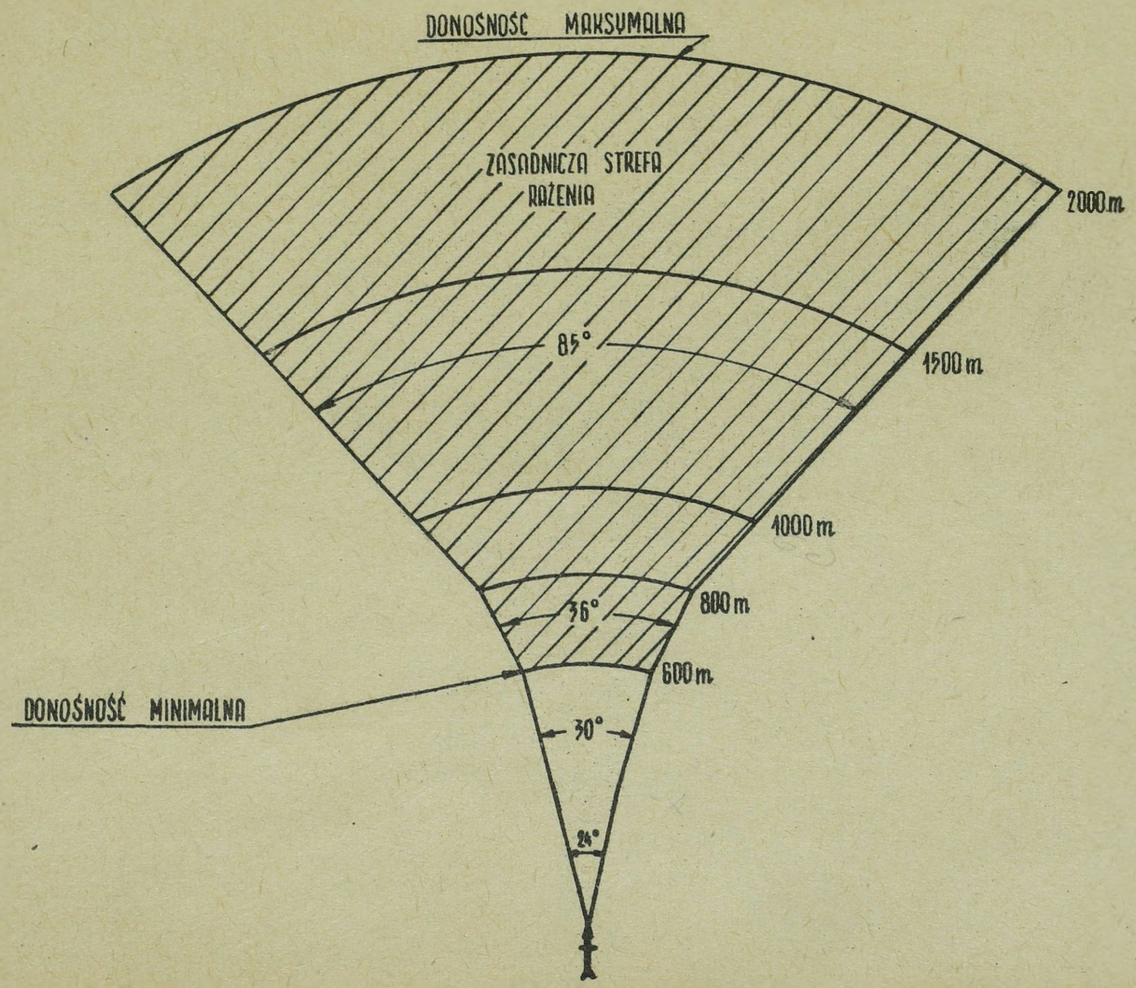

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
29444
Biblioteka Szkolenia

Załącznik 2

MOŻLIWE FORMY I ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO BATERII PDK

(WARIANT)

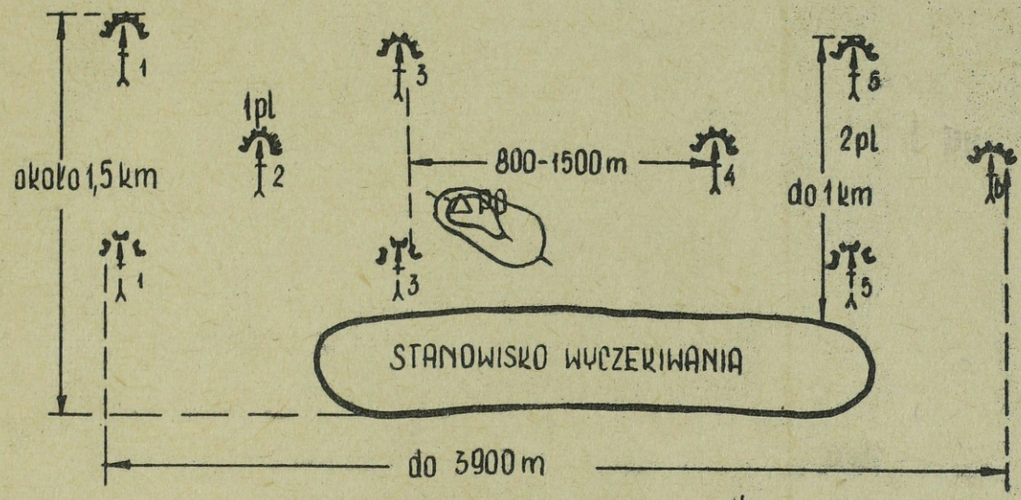

UGRUPOWANIE „W LINIĘ PLUTONÓW"

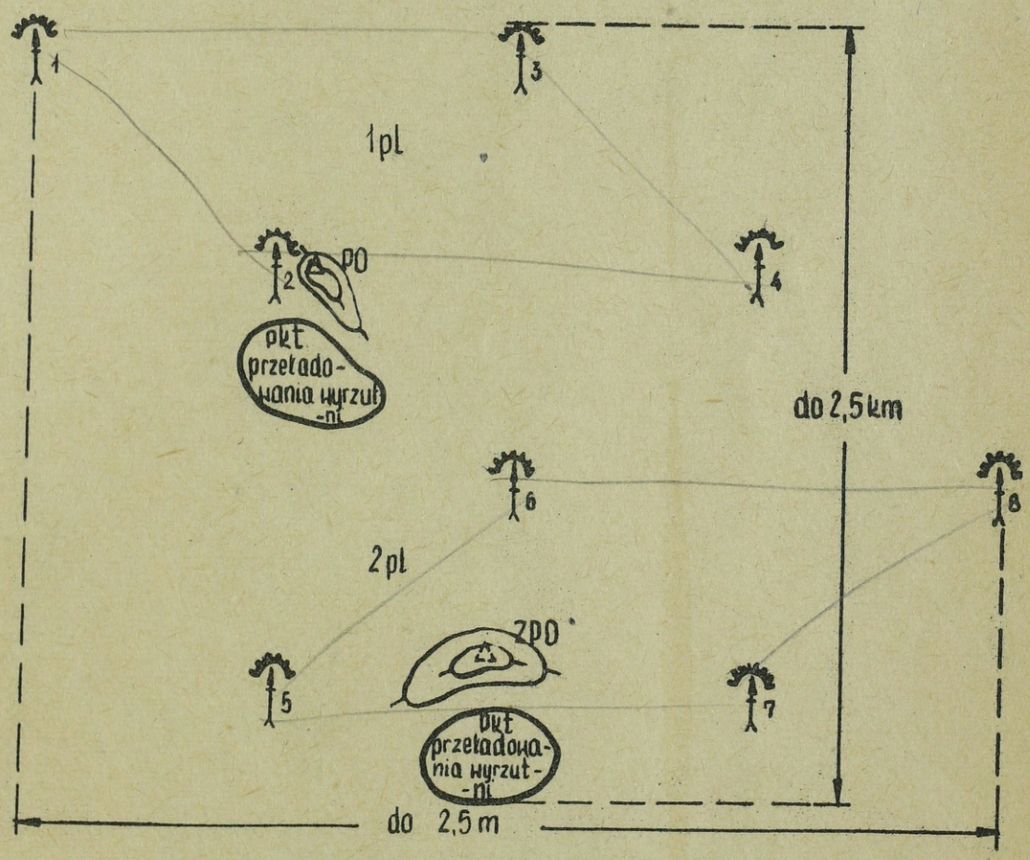

UGRUPOWANIE „PLUTONAMI W GŁĄB"

ARCHIWUM BIBLIOTEKI AKADEMII ... im. Gen. Broni ... Nr 29444

Załącznik 3

ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO BATERII PPK
(WARIANT)

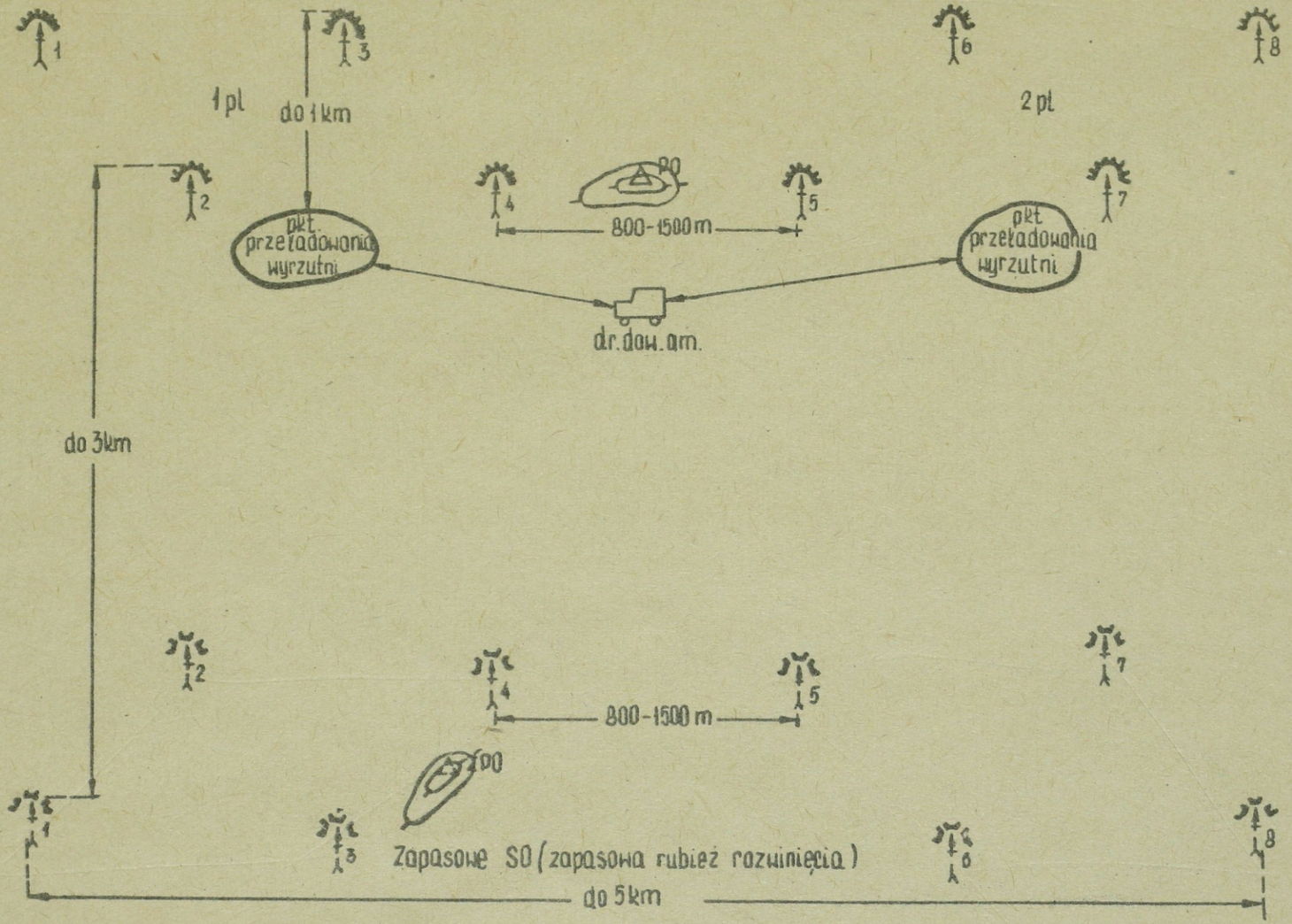

UGRUPOWANIE „W LINIĘ PLUTONÓW"
(na głównej i zapasowej rubieży rozwinięcia)

ARCHIWUM BIBLIOTEKI SZKOŁY ... WOJSKOWEJ
Nr 2944
Biblioteka Szkoły ...

Załącznik 4

ZASADNICZE FORMY I ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO PLUTONÓW PDK

(WARIANT)

A. PLUTON W SKŁADZIE 2 WYRZUTNI

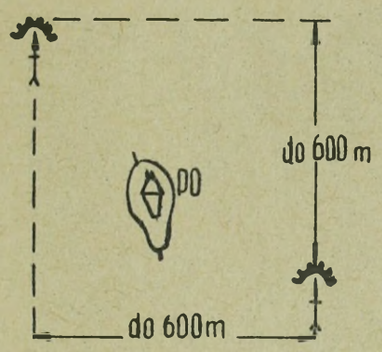

UGRUPOWANIE „SCHODY W PRAWO"

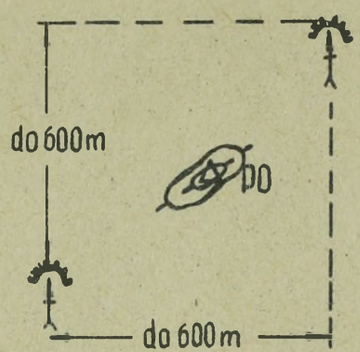

UGRUPOWANIE „SCHODY W LEWO"

B. PLUTON W SKŁADZIE 3 WYRZUTNI

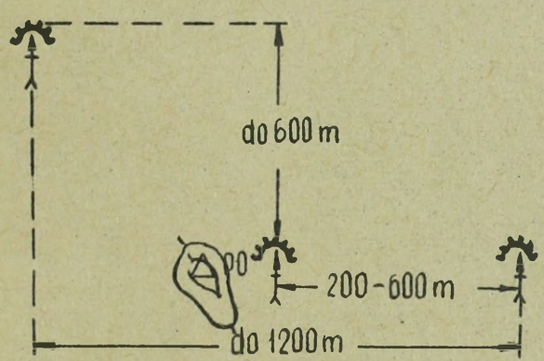

UGRUPOWANIE „WYSTĘPEM W LEWO"

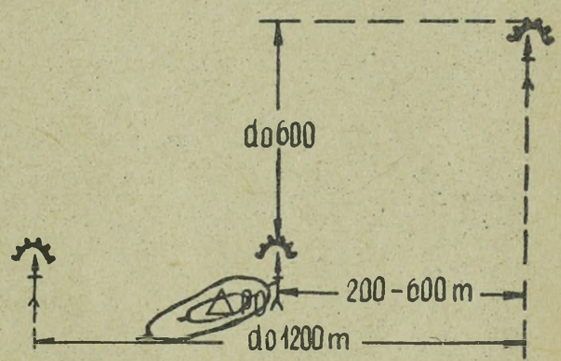

UGRUPOWANIE „WYSTĘPEM W PRAWO"

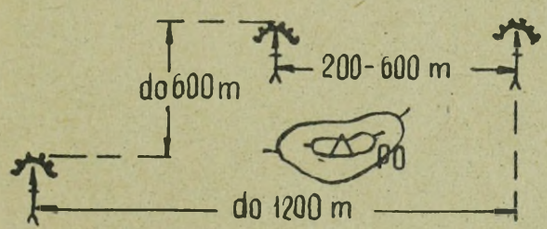

UGRUPOWANIE „USTĘPEM W LEWO"

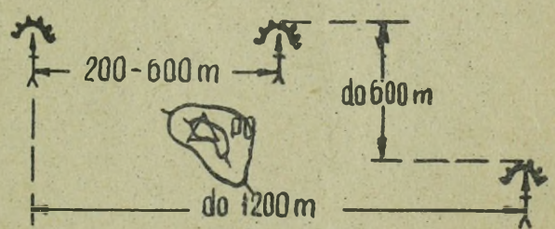

UGRUPOWANIE „USTĘPEM W PRAWO"

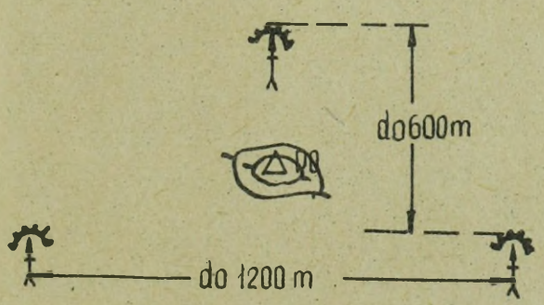

UGRUPOWANIE „KĄTEM W PRZÓD"

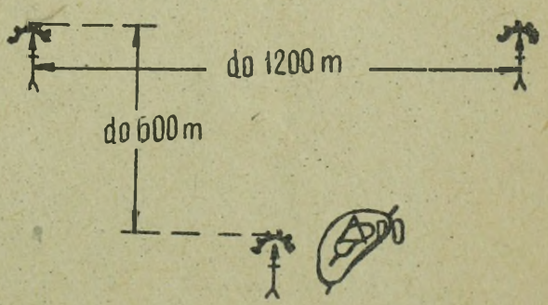

UGRUPOWANIE „KĄTEM W TYŁ"

ARCHIWUM BIBLIOTEKI SZKÓŁ WOJSKOWYCH AKADEMII ... im. gen. ... Sikorskiego
V 2944
Nr

Załącznik 5

ZASADNICZE FORMY I ELEMENTY UGRUPOWANIA BOJOWEGO PLUTONU PPK

(WARIANT)

PLUTON W SKŁADZIE 4 WYRZUTNI

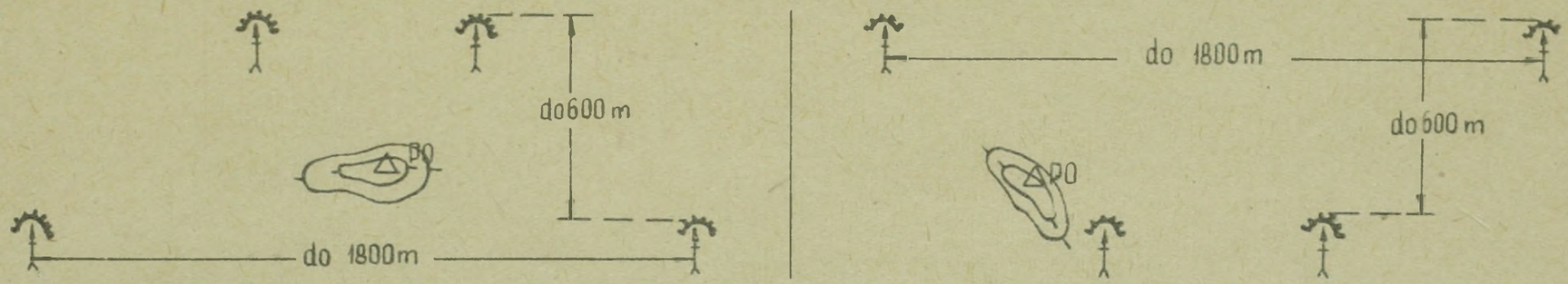

UGRUPOWANIE W FORMIE „TRAPEZU"

(Podstawą do tyłu)

(Podstawą do przodu)

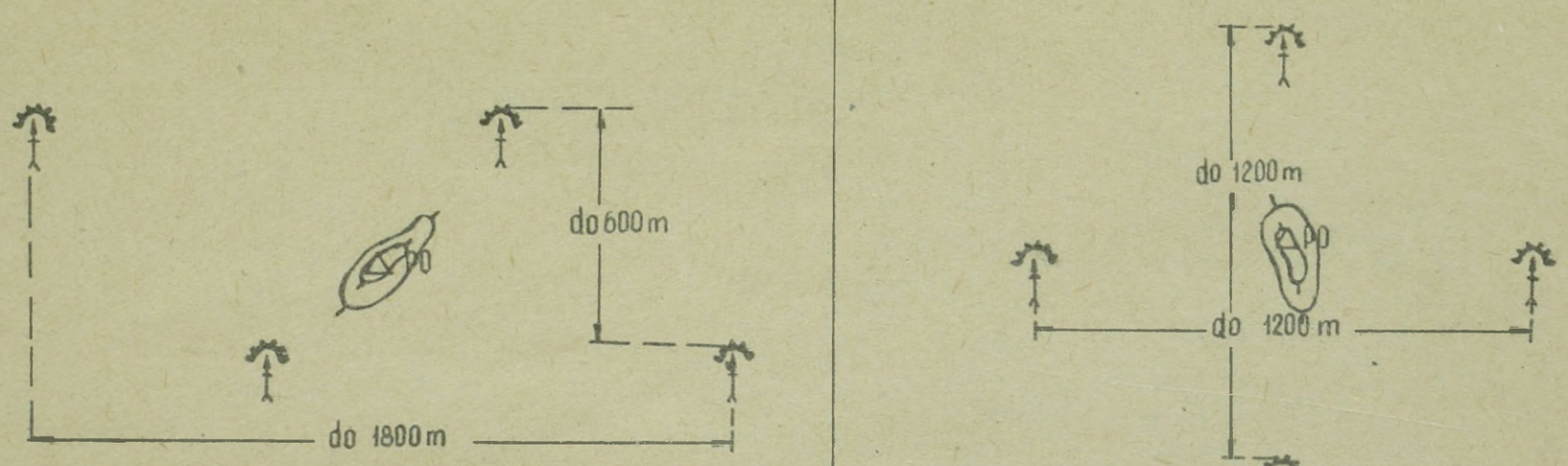

UGRUPOWANIE „W SZACHOWNICĘ"

UGRUPOWANIE „ROMBEM"

ARCHIWUM BIBLIOTEKI WOJSKOWEJ AKADEMII

Załącznik Nr. 8

NAJDOGODNIEJSZE WARUNKI ROZMIESZCZENIA PUNKTU KIEROWANIA DOWÓDCY OPERATORA WYRZUTNI

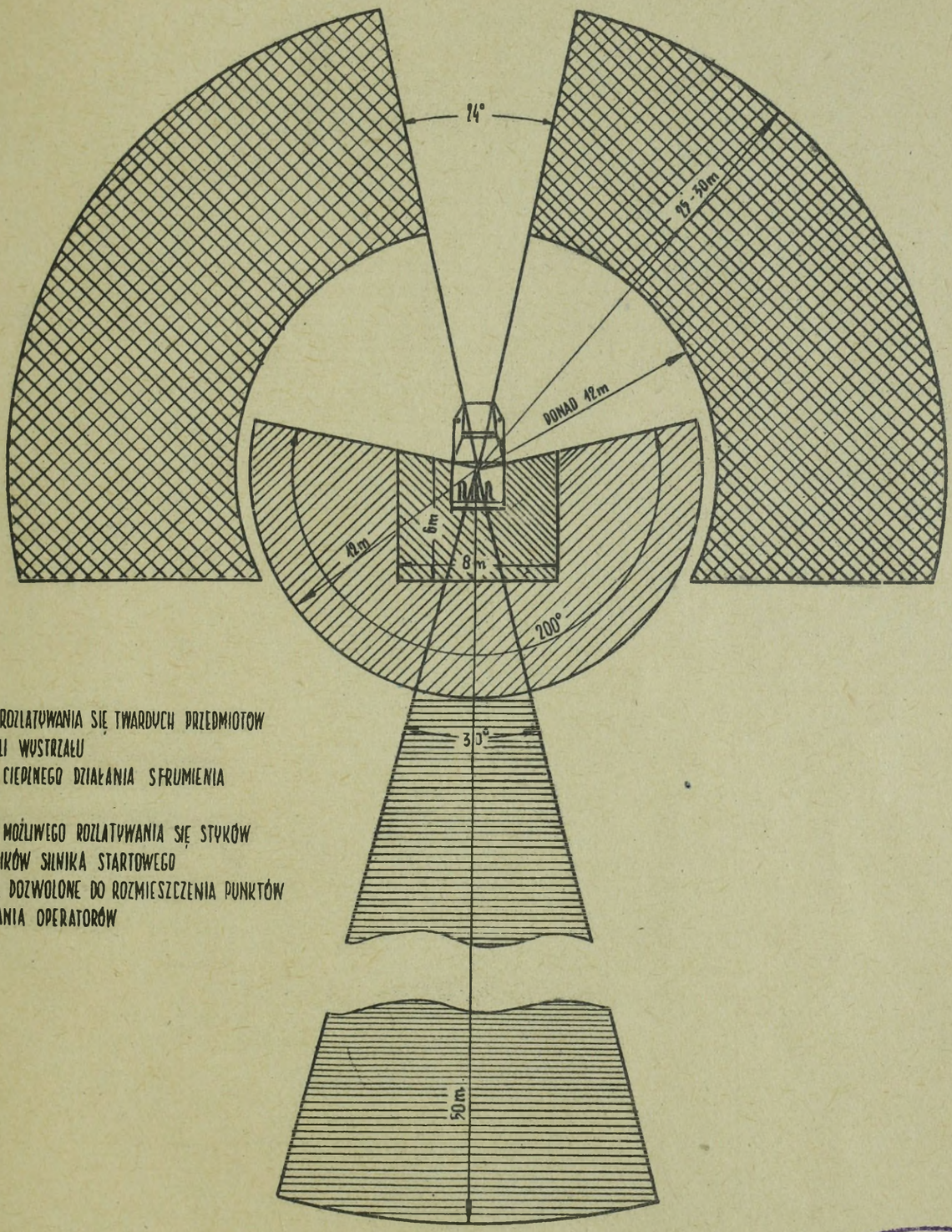

STREFA ROZLATYWANIA SIĘ TWARDYCH PRZEDMIOTÓW W CHWILI WYSTRZAŁU

STREFA CIEPLNEGO DZIAŁANIA STRUMIENIA GAZÓW

STREFA MOŻLIWEGO ROZLATYWANIA SIĘ STYKÓW ZAPŁONNIKÓW SILNIKA STARTOWEGO

MIEJSCE DOZWOLONE DO ROZMIESZCZENIA PUNKTÓW KIEROWANIA OPERATORÓW

Biblioteka Szkoleniowa Nr. II
Nr inw.
AON im. gen. bryg. K. Sosn...
ARCHIWUM BIBLIOTEKI ... AKADEMII ... im. gen. bryg. K. ...
Nr 129444